

småSTAD

Shopping & evenemang i Ekenäs centrum • Shoppailua & tapahtumia Tammisaaren keskustassa

Kjell Svenskberg
byggde sin fotostudio
Kjell Svenskberg
itse rakentamassaan
studiossa

SIDAN 22 • SIVU 24

KJELL SVENSKBERG

KJELL SVENSKBERG

PRIVAT VYSTÄNNEN

Låt inte stressen ta överhand
Selätä stressi

SIDAN • SIVU 4

Författarlegenden stortrivs
i sin nya hemstad • Kirjailijalegenda
viihtyy uudessa kotikaupungissaan

SIDAN 26 • SIVU 28

Ta väl hand om dina saker
Pidä huolta tavaroistasi

SIDAN 10 • SIVU 12

Ekenäs centrumförening grundades i slutet av 2007. Verksamheten har som syfte att liva upp och stärka stadskärnan som en lockande handelsplats. Medlemsantalet uppgår till strax under 80.

Föreningen ordnar bland annat evenemang såsom Ekenäsdagen, Night Shopping (som en del av Mörka Helgen) och Julgatans öppning. SmåSTAD är en gratistidning utgiven av föreningen. All denna verksamhet är en insats som företagarna gör tillsammans, vid sidan av sitt eget företagande. Innan stegen för dig till de stora köpcentren eller handlar från icke-lokala nätbutiker lönar det sig att bekanta sig med de lokala företagens utbud. Kom ihåg att de lokala företagen är med och sponsorerar många föreningar, möjliggör praoplatser till skolelever samt skapar arbetsplatser i vår hemkommun. Det betyder att då du handlar lokalt gör du din hemstad en tjänst. Tillsammans upprätthåller vi ett livligt och trevligt centrum.

Om du har frågor om föreningens verksamhet kan de riktas till ordförande per e-post: ekenascentrum@raseborg.fi eller per telefon: 040 716 9585.

Med dessa ord önskar föreningens styrelse God Jul och Gott Nytt år 2025.

Tammisaaren ydinkeskustayhdistys perustettiin vuoden 2007 lopulla. Yhdistyksen toiminta pyrkii vahvistamaan Tammisaaren keskustaa houkuttelevana kauppapaikkana. Yhdistyksellä on liki 80 yritysjäsentä.

Tapahtumat, joita yhdistys järjestää ovat muun muassa Tammisaari-päivä, Night Shopping (Pimeä Viikonloppu) sekä Joulukadun avajaiset. SmåSTAD lehti on yhdistyksen julkaisema ilmaislehti. Kaikki tämä toiminta tapahtuu kauppiaiden yhteisenä ponnistuksena omien yritysten pyörittämisen ohella. Kannattaa aina tutustua oman kaupungin tarjontaan ennen kuin suuntaa suuriin kauppakeskuksiin ostoksille. Paikalliset yritykset ovat kauppatoiminnan lisäksi mukana monen yhdistysten sponsoroinnissa, mahdollistavat työelämän tutustumispaikat koululaisille ja luovat työpaikkoja! Kun ostat paikalliselta tuet myös kotikaupunkiasi. Yhdessä ylläpidämme elinvoimaista ja viihtyisää keskustaa.

Jos sinulla on kysymyksiä yhdistyksen toiminnasta, voit kääntyä puheenjohtajan puoleen. Hänet tavoittaa sähköpostitse: ekenascentrum@raseborg.fi tai puhelinnumerosta: 040 716 9585.

Näillä sanoilla yhdistyksen hallitus toivottaa Iloista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta 2025.

Pia Stenroos, ordförande / puheenjohtaja

ELSA REHN

Ekenäs Centrumförening
Tammisaaren Ydinkeskustayhdistys

STYRELSEN • HALLITUS

Pia Stenroos, ordförande • puheenjohtaja
Marielle Relander, vice ordförande • varapuheenjohtaja
Ann-Marie Johansson, kassör • rahastonhoitaja
Gunilla Damén, medlem • jäsen
Anne Ingman, medlem • jäsen
Rudy Lindberg, medlem • jäsen

småSTAD

ANSVARIG UTGIVARE • VASTAAVA JULKAISIJA
Ekenäs Centrumförening r.f.
Tammisaaren Ydinkeskustayhdistys ry.

ADRESS • OSOITE
Långgatan 13, 10600 Ekenäs
Pitkätatu 13, 10600 Tammisaari

TELEFON • PUHELIN 040 716 9585

E-POST • SÄHKÖPOSTI
ekenascentrum@raseborg.fi

WEBB • NETTI www.ekenascentrum.fi

UPPLAGA • LEVIKKI 2 000

UTGIVNINGSTAKT 2 nr/år
JULKAISUTIEHS 2 nro/v.

MEDVERKANDE SKRIBENTER
AVUSTAVAT KIRJOITAJAT
Agneta Sjöblom, Elsa Rehn, Nora Gullmets

ÖVERSÄTTNING • KÄÄNNÖKSET
Nora Gullmets

LAYOUT & OMBRYTNING • ULKOASU & TAITTO
Mikael Rehn / Leo Books

DISTRIBUTION Medlemsföretag och webb
JAKELU Jäsenyritykset ja netti

FYREN
GH RESTAURANTS

Norra Strandgatan 12, 10600 Ekenäs
Pohjoinen Rantakatu 12, 10600 Tammisaari

www.ghfyren.fi
fyren@ghfyren.fi

Tel./Puh. +358 19 241 3200
GSM +358 40 541 0657

Foto: Kjell Svenskjär

ribs
restaurant & bar

Kom och fira lillajul hos oss!
Njut av en mysig kväll med en 3-rätters
meny i vår charmiga bistro

Vi har också Take Away - perfekt för flera tillfällen!

Kungsgatan 11 | 044 7575 500 | eat@ribs.fi | www.ribs.fi

NASTAKENGÄT | DUBBSKOR

89€

WILD SHOE

ma-pe 10-18, la 9-14
Kuninkaankatu 14
Tammisaari
044 702 2370

ARKADEN
DITT ANDRA VARDAGSRUM
KUNGSGATAN 7, EKENÄS

popana
INTERIÖR & ARMATUR

Ekta

LOFT
ARKADEN
MÖTEN, FEST & BASTU

WWW.ARKADEN.FI

En skön och avkopplande väntan
Viihtyisää ja rentouttavaa joulun

på jul odotusta

Roots
&
Wings

Ia Snabb på Livsstilskällan har lång erfarenhet av att hjälpa folk må bra.

Ia Snabb on auttanut monia voimaan paremmin Livsstilskällanissa.

Balanserande och hälsofrämjande behandlingar, träning, god och näringsrik mat, stresslös shopping. Småföretagarna i Ekenäs centrum kan erbjuda nycklarna till en välmående tillvaro, både inför jul och alla övriga tider på året.

Se till att sova tillräckligt. Det är ett av **Ia Snabbs** främsta må bra-tips, som alltid är lika aktuellt.

– När sömnen blir dålig haltar också allt annat, säger hon.

Ia har många års erfarenhet av arbete med människor som känner värk, stress eller oro. Via sitt företag Livsstilskällan lär hon ut yoga och avslappningstekniker för kropp och knopp, både i grupp och individuellt. →

AGNETA SJÖBLOM • NORA GULLMETS

KÄÄNNÖS NORA GULLMETS

FOTO VALOKUVAT KJELL SVENSKBERG

Tasapainoittavia ja terveellisiä hoitoja, liikuntaa, hyvää ja ravitsevaa ruokaa, stressitöntä shoppailua. Tammisaaren keskustan pienyritykset voivat tarjota sinulle avaimet hyvinvoivaan elämään niin ennen joulua kuin muinakin vuodenaikoina.

Huolehdi siitä, että saat riittävästi unta. Se on yksi **Ia Snabbin** parhaista hyvinvointivinkeistä, ja se on edelleen ajan-kohtainen.

– Kun uni on huonoa, kaikki muukin kärsii, hän sanoo.

Ialla on monen vuoden kokemus työkentelystä ihmisten kanssa, jotka tuntevat kipua, stressiä tai ahdistusta. Livsstilskällan-yrityksensä kautta hän opettaa jooga- ja rentoutustekniikoita keholle ja mielelle sekä ryhmissä että yksilöllisesti. →

–Yogan gör att vi sover bättre och tränar upp vår resiliens och förmåga att hantera stress och skenande tankar, förklarar Ia.

För total avslappning går det också att komma till Livsstilskällan på behandling. I sina behandlingar använder Ia bland annat olika massagetekniker, koppning, gua sha och IR-värme.

–Jag ger samtidigt olika tips och livsstilsråd. Många säger att bara av att stiga in i våra utrymmen så släpper stresskänslan. Tillsammans med mina samarbetspartners ser jag till att kunden får den hjälp hen mår bäst av.

I Livsstilskällans utrymmen hittar man också psykologen **Alexandra Lindholm** som via sitt företag Fokusal erbjuder olika slags psykologtjänster och andra må bra-tjänster, samt näringsterapeuten **Linda Tigerstedt** som bland annat kan erbjuda rådgivning för hälsosam viktminskning och ge hjälp och information om magbesvär och tarmsjukdomar.

FRIDFULLT HOS FRISÖREN

När du känner att du behöver den där extra piffen kan ett besök hos **Katarina Backas** på ekofrisörsalongen Älva göra

susen. Här råder en helhetsmässigt avslappnande atmosfär, med allt vad det innebär av konst, eteriska dofter, grönskande växter, ångande kryddigt te, mjuka naturmaterial och lugnande musik eller en helande tystnad.

Katarina kan rekommendera olika behandlingar som ger glans och lyft och har uppiggande effekt. Till exempel energiklippning.

–Behandlingen börjar med att kunden får berätta hur håret mår och därefter vårdar jag hårbotten enligt behov, berättar Katarina.

–Jooga auttaa meitä nukkumaan paremmin, parantaa vastustuskykyämme ja opimme käsittelemään stressiä ja päässä viliseviä ajatuksia, Ia kertoo.

Jos tarvitset kokonaisvaltaista rentoutumista, olet tervetullut Livsstilskällaniin hoitoon. Hoidoissaan Ia käyttää erilaisia hierontatekniikoita, kuppauksia, gua shaa ja IR-lämpöä.

–Annan myös erilaisia vinkkejä ja elämäntapaneuvoja. Monet sanovat, että pelkästään astumalla tiloihimme, stressi katoaa. Yhdessä yhteistyökumppaneideni kanssa varmistan, että asiakas saa tarvitsemansa avun.

Livsstilskällanin tiloista löytyy myös psykologi **Alexandra Lindholm**, joka tarjoaa Fokusal-yrityksensä kautta erilaisia psykologi- ja muita hyvinvointipalveluita, sekä ravitsemusterapeutti **Linda**

Tigerstedt, joka antaa muun muassa neuvoja terveelliseen painonpudotukseen ja auttaa jakamalla tietoa vatsaongelmista ja suolistosairauksista.

RAUHAA KAMPAAJAKÄYNNISTÄ

Kun tunnet kaipaavasi lisärauhaa, käyn ti **Katarina Backasin** ekokampaamo Älvassa voi auttaa. Siellä on kokonaisvaltaisesti rentouttava ilmapiiri, johon kuuluu taidetta, eterisiä tuoksuja, elinvoimaisia kasveja, höyryvää mausteista teetä, pehmeitä luonnonmateriaaleja ja rauhoittavaa musiikkia tai parantavaa hiljaisuutta.

Katarina voi suositella erilaisia hoitoja, jotka tuovat kiiltoa ja ryhtiä ja joilla on piristävä vaikutus. Esimerkiksi energileikkaus.

–Hoito alkaa sillä, että asiakas kertoo minulle, miltä hänen hiuksensa tuntuvat,

↑ *Psykolog Alexandra Lindholm (t.v.) och näringsterapeut Linda Tigerstedt (t.h.) erbjuder sina tjänster i samma utrymme som Livsstilskällan.*

Livsstilskällanin tiloissa työskentelevät myös psykologi Alexandra Lindholm (vas.) ja ravitsemusterapeutti Linda Tigerstedt (oik.).

➤ *Behandlingar från topp till tå. Naturalifes Anne Mattila (t.v.) och Annika Mattila (t.h.), i mitten kosmetolog Natalie Fagerholm som driver företaget Fagerbeauty.*

Hemmottelua päästä varpaisiin. Naturalifen Anne Mattila (vas.) ja Annika Mattila (oik.), keskellä kosmetologi Natalie Fagerholm joka työskentelee Fagerbeautyn puolesta samoissa tiloissa.

På det följer en avslappnande massage inspirerad av indisk huvudmassage, där blodcirkulationen stimuleras och hårbotten får syre. Vid energiklippning får hårets energi stanna kvar i håret. Det betyder att det klipps av rakt, utan vare sig kniv eller förtunningssax. Behandlingen fortsätter med en djuprengörande lertvätt och hårvård enligt behov.

Om du inte vill ha så märkbara förändringar i din hårfärg men ändå något litet för att pigga upp är toning med växtfärger ett mildare alternativ till färgning. Också färglösa alternativ

finns, för att få värden och glansen men behålla den egna färgen.

HARMONI FRÅN TOPP TILL TÅ

–Kom ihåg att ge dina fötter lite kärlek varje dag. De ska hålla livet ut, råder **Gry Werner** som driver företaget Hälsohänder. Hos Gry får man hjälp med det mesta som gäller fothälsa och som bidrar till glada fötter: olika typer av fotbehandlings, fotmassage och diverse fotprodukter.

Hos Naturalife som erbjuder lugna och sköna behandlingar från topp till

tå kan du bland annat njuta av hotstone-massage. Det är en massage som utförs med varma basaltstenar.

–Behandlingen ger en känsla av lugn och harmoni i både kropp och själ, berättar Naturalifes **Anne Mattila**.

En annan behandlingsform som också ger en känsla av välbefinnande i kroppen är shiatsu-massagen som fokuserar på att stimulera kroppens akupunkturpunkter genom tryck och beröring.

Hos kosmetolog **Natalie Fagerholm** på Fagerbeauty kan man välja mellan avslappnande ansiktsbehandlingar av →

ja sitten hoidan päänahkaa tarpeen mukaan, Katarina kertoo.

Tämän jälkeen seuraa intialaisesta päähieronnasta inspiroitunut rentouttava hieronta, jossa verenkiertoa stimuleradaan ja päänahka saa happea. Energialeikkauksessa hiusten energian annetaan jäädä hiuksiin. Tämä tarkoittaa, että hiukset leikataan suoriksi ilman veistä tai harvennussaksia. Hoito jatkuu syväpuhdistavalla savipesulla ja hiustenhoidolla tarpeen mukaan.

Jos et halua huomattavia muutoksia hiusväriisi, mutta haluat kuitenkin hiukan piristystä, sävytys kasvivreillä on lempeämpi vaihtoehto värjäykselle. Saatavilla on myös värittömiä vaihtoehtoja, joilla saat hoitoa ja kiiltoa mutta säilytät oman värisi.

HARMONIAA PÄÄSTÄ VARPASIIN

–Muista antaa jaloillesi rakkautta joka päivä. Niiden on tarkoitus kantaa meitä läpi elämän, neuvoo **Gry Werner**, joka johtaa Hälsohänder-yritystä. Gry tarjoaa apua useimpiin jalkojen terveyteen liittyviin asioihin; erilaisia hoitoja, kuten hierontaa ja jalkojenhoitotuotteita.

Naturalifessa, joka tarjoaa rauhallisia ja miellyttäviä hoitoja päästä varpasiin, voit nauttia muun muassa kuumakivihieronnasta. Se on kuumilla basalttikivillä tapahtuva hieronta.

–Hoito antaa rauhallisen ja harmonisen tunteen sekä kehoon että mieleen, Naturalifen **Anne Mattila** kertoo.

Toinen hoitomuoto, joka myös antaa hyvän olon tunteen kehoon, on shiat-

suhieronta, jossa keskitytään stimuloimaan kehon akupunkturipisteitä paineen ja kosketuksen avulla.

Kosmetologi **Natalie Fagerholmin** Fagerbeautyssa voit valita erilaisia rentouttavia kasvohoitoja. Esimerkiksi 30 minuutin kasvohieronta on rentouttava hoito, joka pehmentää kasvoja, hartioita ja kaulaa. Junioreille, jotka haluavat rentoutua, on tarjolla räätälöityjä hoitoja, kuten kasvohoitoja, jalkakylpyjä ja jalkahierontoja.

Tänä keväänä uusiin tiloihin osoitteen Asemakatu 12 muuttanut Ecoberry tarjoaa perinteisiä kosmetologihoitoja, joissa käytetään paikallisia tuotteita. Lisäksi voit hemmotella itseäsi erilaisilla →

olika slag. Med en 30 minuters ansikts-massage kan du till exempel få en avslappnande behandling som mjukar upp ansikte, axlar och nacke. För juniorer som vill koppla av finns ett specialanpassat utbud av tjänster såsom ansikts-behandling, fotbad och fotmassage.

Ecoberry, som i våras flyttade till nya utrymmen vid Stationsvägen 12, erbjuder traditionella kosmetologbehandlingar med inhemska produkter. Utöver det kan man unna sig olika kroppsbehand-lingar, bland annat ajara - en indisk huvud- och ansiktsmassage som kosmeto-log **Anna-Lena Gröning** beskriver som den ultimata avslappningsupplevelsen. En nyhet är den kosmetiska gua sha-be-handlingen för ansikte, hals och dekol-letage som ger huden en naturlig glow och hjälper dig slappna av på djupet.

SKAKA LOSS STRESSEN

Andullation är en massageteknik som baserar sig på mekanisk vibration kom-binerad med värmande infraröd strål-ning. På Melles Hälsohop kan du boka in dig för en stund av totalt lugn och låta andullationsapparaten göra sitt. Du be-höver själv bara ligga på madrassen och andas.

RAVISTA STRESSI POIS

Andullaatio on hierontatekniikka, joka perustuu mekaaniseen värähtelyyn yh-distettynä lämmittävään infrapunasätei-lyyn. Melles Hälsohopista voit varata ajan täydelliseen rentoutumiseen ja an-taa andullaation-laitteen tehdä tehtävän-sä. Sinun tarvitsee vain maata patjalla ja hengittää.

– Andullaatio on erittäin miellyttävää ja rentouttavaa. Se voi auttaa jännitykseen ja huonoon verenkiertoon ja aktivoi imu-suonistoa. Meillä on ollut monia tyyty-väisiä asiakkaita, eräs jopa sanoi, että se oli miellyttävän hoito, jonka hän oli kos-kaan kokenut, **Marielle Relander** kertoo.

KELLU ITSESI RENNOKSI

Toinen vaihtoehto rentoutumista kai-paaville on Kungsenin kiinteistössä tar-

– Andullation är väldigt skönt och av-slappnande. Det kan hjälpa mot spän-ningar och dålig blodcirkulation och sätter i gång lymfsystemet. Vi har haft många nöjda kunder som provat på an-dullation. En kund sade att det var det skönaste hon någonsin har upplevt, be-rättar **Marielle Relander**.

FLYT DIG TILL AVSLAPPNING

Ytterligare ett alternativ för den som sö-ker avslappning är floating-behandling-en som erbjuds i Kungsen-fastigheten. Under en floating-session ligger du och flyter i en tank med varmt och salthaltigt vatten, antingen under tystnad eller lyss-nande på avslappnande musik.

– Flytandet mjukar upp musklerna eftersom vattnet innehåller cirka 30 procent magnesiumhaltigt epsomsalt, berättar Marielle Relander som tillsam-mans med **Pia Stenroos** driver Floating Spa-verksamheten.

I Sverige har floating varit populärt länge, medan det tagit fart i Finland un-der de senaste åren.

– Floating ger djupavslappning, hjäl-per till vid återhämtning, sömnproblem, värk och olika former av stress. Dessut-om är det bra för huden, berättar Ma-rielle.

jolla oleva suolakellunta. Suolakellun-nassa makaat tankin muotoisessa altaassa lämpimässä suolaisessa vedessä joko hil-jaisuudessa tai rentouttavaa musiikkia kuunnellen.

– Kelluminen pehmentää lihaksia, koska vesi sisältää epsom-suolaa jossa on noin 30 prosenttia magnesiumia, kertoo Marielle Relander, joka pyörittää Floa-ting Spa -liiketoimintaa yhdessä **Pia Stenroosin** kanssa.

Suolakellunta on ollut suosittua Ruotsissa jo pitkään, ja suosio nousee Suomessakin.

– Suolakellunta tarjoaa syvää rentou-tumista, auttaa palautumisessa, union-gelmiin, särkyihin ja erilaisiin stressitilo-i-hin. Se tekee myös hyvää iholle, Marielle sanoo.

MIELLYTTÄVÄMPIÄ OSTOSHETKIÄ

Sen lisäksi, että hyvinvointipalvelut ovat tapa pitää huolta itsestäsi, ne ovat myös ihana lahja muille. Hyvä joululahjavinkki ja lahjavinkki yleensäkin on siksi Tam-misaaren Ydinkeskustayhdistyksen lahja-kortti, jonka voi käyttää kaikissa jäsen-yrityksissä.

SKÖNARE SHOPPING

Förutom ett sätt att ta hand om sig själv är välmåendetjänster också ett säkert kort när man vill glädja andra. Ett bra julklappstips och gåvotips överlag är därför Ekenäs Centrumförenings pre-sentkort som kan användas hos samtliga medlemsföretag.

Att nyttja centrumföretagens tjänster och utbud kan också ses som ett sätt att göra julshoppingen mera skön och be-haglig.

– Våra butiker och företag kan erbjuda personlig och kunnig betjäning, vil-ket brukar vara uppskattat. Genom att handla lokalt går det också betydligt smidigare om en gåva eller annat inköp senare önskas bytas ut, säger Centrum-föreningens ordförande Pia Stenroos.

Följande av Centrumföreningens medlemmar erbjuder en skön julväntan
Seuraavat Tammisaaren Ydinkeskustayhdistyksen jäsenyritykset tarjoavat ihanaa joulun odotusta

Älva	Raseborgsvägen 39 Raaseporintie 39
Ecoberry	Stationsvägen 12 Asematie 12
Fagerbeauty / Naturalife	Kungsgatan 6 Kuninkaankatu 6
Hälsöhänder	Kungsgatan 11 Kuninkaankatu 11
Floating Spa	Kungsgatan 8 Kuninkaankatu 8
Frisör Monika	Långgatan 17 Pitkäkatu 17
Lifestyle Holistica, Hälsocoach	Björknäsgatan 26 b Koivuniemenkatu 26 b
Melles Hälsohop	Kungsgatan 11 Kuninkaankatu 11
Trainium	Trollbergsvägen 10 Trollbergintie 10
Livstilskällan	Trollbergsvägen 12 Trollbergintie 12
Psykolog Alexandra Lindholm	Trollbergsvägen 12 Trollbergintie 12
Sund Helsinki	Trollbergsvägen 12 Trollbergintie 12

Keskustan yritysten palveluiden ja tarjonnan hyödyntäminen voidaan näh-dä myös keinona tehdä jouluostoksista miellyttävämpiä ja mukavampia.

– Liikkeemme ja yrityksemme voivat tarjota henkilökohtaista ja asiantuntevaa palvelua, jota yleensä arvostetaan. Kun ostokset tehdään paikan päällä, on myös paljon helpompaa tarvittaessa vaihtaa lahja tai muu ostos, sanoo Tammisaaren Ydinkeskustayhdistyksen puheenjohtaja Pia Stenroos.

Hos Anna-Lena Gröning på Ecoberry kan man få flera sköna behandlingar.

Ecoberryn Anna-Lena Gröning tarjoaa monenlaisia rentouttavia kasvoja kehonhoitoja.

Floating kan bland annat lindra sömnproblem och stress, tipsar Marielle Relander.

Suolakellunnasta voi parantaa unen laatua ja lieventää stressiä, vinkkaa Marielle Relander.

EKENÄS CENTRUMFÖRENING'S PRESENTKORT • TAMMISAAREN YDINKESKUSTAYHDISTYKSEN LAHJAKORTTI

BÄSTA PRESENTIDÉN! • PARAS LAHJAIDEA!

Presentkort kan köpas här • Lahjakortteja myyvät:

• MANCAVE /STUDIO HENNAS
Kungsgatan/Kuninkaankatu 8

• KONTORISTEN
Grönlundsgatan/Viherlehdonkatu 7

• LEMA MODA
Kungsgatan/Kuninkaankatu 14

Endast kortbetalning • Ainoastaan korttimaksu
Minimiengångsköp • Minimikertaostos 10 €

Undvik köer – nu kan du även köpa presentkortet på nätet
Vältä jonot – lahjakortin voit ostaa myös netistä
<https://ekenascentrum.mycashflow.fi/>

Många möjligheter till medveten och hållbar konsumtion

Allt fler tänker på hållbar utveckling då de gör sina uppköp. Visste du att många av Ekenäs Centrumförenings medlemsföretag redan nu erbjuder produkter av återvunnet material och tjänster för att reparera och förlänga livslängden för dina ägodelar?

Utbudet av tyg gjorda av återvunna material har ökat, berättar Petra Geust som driver textil- och inredningsateljé vid Gustav Wasas gata.

Kierrätetyistä materiaaleista tehtyjä kankaita on yhä enemmän, kertoo Petra Geust tekstiili- ja sisustusstudiossaan.

När **Satu Ratia** öppnade sin butik Sagoland Vintage år 2020 hade hon ännu inte antikviteter i sortimentet. Hennes intresse för olika tidsepoker och föremål har vuxit med åren och nuförtiden kallar hon sitt företag Sagoland antiques & vintage.

I butiken på Kungsgatan säljs bland annat gamla välbehållna möbler, designglas, exklusiva designkläder och olika bruksföremål. Produkterna som är från Finland, Sverige och Frankrike har alla haft ett tidigare liv och bär därför på intressanta berättelser.

Rösten sprudlar av iver när Satu berättar om silverstämplar, signeringar och märkningar på glas som vittnar om varifrån föremålen kommer och vad de bär på för historia.

–För mig är det viktigt att kunna erbjuda mina kunder en kulturhistorisk resa genom att vi kan diskutera minnen och kontexter kring föremålen som jag säljer, säger hon.

Hon framhäver också värdet i återvinning och främjandet av en mer hållbar konsumtionskultur.

–Jag vill att folk ska kunna känna på sakerna med händerna och konkret ta mått, fotografera och känna efter innan de gör sitt köpbeslut. Det känns varje gång så fint när ett gammalt föremål hittar ett nytt hem.

KVALITETSMATERIAL SOM HÅLLER

–Vill du att dina skor håller rekommenderar jag skor av riktigt läder, säger **Tapio Viljanen** som är företagare på skoaffären Wild Shoe.

Han menar också att det kan löna sig att hålla sig till finska eller åtminstone europeiska märken, eftersom det är lättare att bevaka deras produktionsprocesser.

Ädelstenar och ädelmetaller såsom guld och silver är exempel på material som i princip är eviga. I M Bromans sortiment finns många smycken från märken som använder sig av återvunna ädelmaterial i sin tillverkning.

Bromans samarbetar med en guldsmed och kan enligt kundens önskemål också göra ett nytt smycke av ett gammalt, till exempel av en guldring som fåtts i arv efter en släkting.

–Värdefulla smycken gör ingen nytta i lådan. Jag brukar säga att det är bättre att ge dem vidare eller skapa något helt

nytt av dem, säger Bromans-företagaren **Rudy Lindberg**.

Hos Bromans går det också att få sina smycken reparerade och modifierade.

–Att löda ihop söndriga kedjor och ändra storlek på ringar är rätt vanliga åtgärder som vi utför.

Alla smycken poleras och putsas upp i samband med reparationen.

Vitguldsmålar kan rosineras, det vill säga ges en ytbehandling genom vilken de återfår sin forna glans.

NYA TYGER AV GAMMALT MATERIAL

I **Petra Geusts** ateljé för textil och inredning finns tyger som är tillverkade helt eller delvis av återvunnet material.

–Mest handlar det om återvunnen polyester, till exempel från PET-flaskor, och om återvunnen bomull, säger Petra.

Det finns både randiga, enfärgade och tryckta tyger av återvunnet material och utbudet ökar för varje säsong.

Hållbarhetstänket går igen också i ateljéns tjänster.

–Vid beställningsjobb tar jag endast in den mängd tyg kunden behöver och kan på det sättet minimera spillet, säger Petra.

Många smycken görs i dag av återvunna ädelmetaller, berättar Rudy Lindberg på M Bromans.

Monet korut ovat tänään valmistettuja kierrätetyistä jalometalleista, kertoo Rudy Lindberg M Bromanin kaupassaan.

I den mån det ändå blir tygbitar över går de ofta att använda till mindre produkter såsom kuddfodral eller liknande.

LÄTTARE ATT REPARERA ELEKTRONIKEN

Elektronik behöver hålla åtminstone en reparation, det enligt en ny lag som är under beredning på EU-nivå. På EKM Service har man reparerat datorer och telefoner i redan 40 års tid.

–Datorer har alltid varit mera eller mindre möjliga att reparera och uppdatera, visserligen är laptops besvärligare, men vi fixar det på EKM Service utan problem. Mobiler däremot har varit mindre servicevänliga, så att möjligheterna att reparera dem blir bättre och smidigare är ett steg i positiv riktning, säger EKM-företagaren **Ronnie Carlsson**.

Reparationer och service är något EKM erbjuder både åt privatpersoner och företag. Till de vanligaste reparationerna på telefonsidan hör byte av spruckna skärmar eller dåliga batterier. Att en dator inte startar betyder inte automatiskt att man måste köpa en ny.

–Om man hämtar in datorn till oss kan vi granska var felet ligger och ge en uppskattad reparationskostnad, säger Ronnie.

MOT EN MER HÅLLBAR MODEINDUSTRI

Också den som köper nya kläder har i dag möjlighet att göra hållbara val. I Laiska Ebbas ateljé i Ekenäs tillverkas barnkläder som är designade för lek och gjorda för att hålla i generationer.

Hos Canny Fashion lägger populära klädmärken såsom Vero Moda och Jack & Jones numera fokus på att förlänga livscykeln för sina plagg. Båda märkena hör till modehuset Bestseller som globalt varit först ut med att lansera kläder tillverkade av textilfibern spinnova. Spinnova är en i Finland patenterad process där textilfibrer tillverkas av FSC-certifierad trämassa. Ett annat material på kommande är kintra, ett biologiskt baserat polyesteralternativ.

–Redan nästa år ska hälften av polyestererna i Bestseller-märkenas plagg komma från återvunnet material eller andra certifierade källor. Dessutom ska all bomull och ull vara certifierade, säger Cannys ägare **Sebastian Lindström**.

Monia mahdollisuuksia tietoiseen ja kestävään kulutukseen

AGNETA SJÖBLOM • NORA GULLMETS
KÄÄNNÖS NORA GULLMETS
VALOKUVAT KJELL SVENSKBERG

Yhä useammat ihmiset ajattelevat kestäväää kehitystä ostoksia tehdessään. Tiesitkö, että monet Tammisaaren Ydinkeskustayhdistyksen jäsenyrityksistä tarjoavat jo nyt kierrätysmateriaaleista valmistettuja tuotteita ja palveluja, joilla voit korjata ja pidentää tavaroidesi käyttöikää?

Kun **Satu Ratia** avasi liikkeensä Sagoland Vintage vuonna 2020, hänen valikoimassaan ei vielä ollut antiikkia. Hänen kiinnostuksensa eri aikakausia ja esineitä kohtaan on kasvanut vuosien varrella, ja nykyään hän kutsuu liikettään nimellä Sagoland antiques & vintage.

Kuninkaankadulla sijaitsevassa liikkeessä myydään vanhoja, hyvin säilyneitä huonekaluja, designlaseja, ylellisiä designvaatteita ja erilaisia käyttöesineitä. Suomesta, Ruotsista ja Ranskasta peräisin olevilla tuotteilla on kaikilla ollut edellinen elämä, ja siksi niihin liittyy mielenkiintoisia tarinoita.

Satun ääni on täynnä innostusta, kun hän kertoo lasissa olevista hopealeimoista, allekirjoituksista ja merkinnöistä, jotka kertovat, mistä esineet ovat peräisin ja mikä on niiden historia.

–Minulle on tärkeää, että voin tarjota asiakkailleni kulttuurihistoriallisen matkan keskustelemalla myymieni esineiden muistoista ja asiayhteyksistä, hän sanoo.

Hän korostaa myös kierrätyksen arvoa ja kestävämmän kulutuskulttuurin edistämistä.

–Haluan, että ihmiset voivat koskettaa esineitä käsin ja ottaa konkreettisia mittoja, valokuvata ja tunnustella niitä ennen ostopäätöksen tekemistä. Tuntuu

aina niin hyvältä, kun vanha esine löytää uuden kodin.

LAADUKKAAT MATERIAALIT, JOTKA KESTÄVÄT

–Jos haluat kenkiesi kestävä, suosittelen aitoja nahkakengiä, sanoo kenkäkauppa Wild Shoen yrittäjä **Tapio Viljanen**.

Hän sanoo myös, että voi olla kannattavaa pitäytyä suomalaisissa tai ainakin eurooppalaisissa merkeissä, koska niiden tuotantoprosesseja on helpompi valvoa.

Jalokivet ja jalometallit, kuten kulta ja hopea, ovat esimerkkejä materiaaleista, jotka ovat lähes ikuisia. M Bromanin valikoimassa on paljon koruja tuotemerkeiltä, jotka käyttävät tuotannossaan kierrätettyjä materiaaleja.

M Bromanin tekee yhteistyötä kultasepän kanssa ja voi myös tehdä uuden korun vanhasta korusta, kuten sukulaiselta peritystä kultasormuksesta.

–Arvokkaat korut eivät hyödytä ketään laatikossa. Sanon yleensä, että on parempi antaa ne eteenpäin tai luoda niistä jotain aivan uutta, sanoo Bromanin yrittäjä **Rudy Lindberg**.

Bromansissa voit myös korjata ja muokata korujasi.

–Rikkinäisten ketjujen korjaus ja sormusten koon muuttaminen ovat melko yleisiä toimenpiteitä.

Kaikki korut kiilloitetaan ja puhdistetaan korjauksen yhteydessä.

Valkokultaiset sormukset voidaan rodinoida, eli niille voidaan tehdä pintakäsittely, joka palauttaa niiden entisen kiillon.

KIERRÄTYSMATERIAALEISTA VALMISTETUT UUDET KANKAAT

Petra Geustin tekstiili- ja sisustusstudiossa on kankaita, jotka on valmistettu kokonaan tai osittain kierrätysmateriaaleista.

–Enimmäkseen kierrätettyä polyesteriä, esimerkiksi PET-pulloista, ja kierrätettyä puuvillaa, Petra kertoo.

Tarjolla on raidallisia, yksivärisiä ja painettuja kankaita, jotka on valmistettu kierrätysmateriaaleista, ja valikoima kasvaa joka kausi.

Kestävyys näkyy myös studion palveluissa.

–Otan tilaustöihin vain asiakkaan tarvitseman määrän kangasta ja voin näin minimoida jätteen määrän, Petra sanoo.

Jos kankaanpaloja jää yli, niitä voidaan usein käyttää pienempiin tuotteisiin, kuten tyydynpäällisiin tai vastaaviin.

ELEKTRONIIKAN KORJAAMINEN HELPOMPAA

EU:n tasolla valmisteilla olevan uuden lain mukaan elektroniikan on kestävä vähintään yksi korjaus. EKM Service on korjannut tietokoneita ja puhelimia jo 40 vuoden ajan.

Tietokoneita on aina voinut korjata ja päivittää enemmän tai vähemmän, to-

Bl.a. här kan du handla återvunnet, produkter av återvunna material eller få tjänster som ger dina saker längre hållbarhet

Mm. täältä voit ostaa kierrätettyjä tuotteita tai palveluja, joilla varmistetaan tavaroittesi pidempi elinkaari

EKM	Drottninggatan 13 Kuningattarenkatu 13
Euronics/Meba	Kungsgatan 13 Kuninkaankatu 13
Laiska Ebba	Gustav Wasas gata 4 Kustaa Vaasan katu 4
Aabee	Gustav Wasas gata 5 Kustaa Vaasan katu 5
Popana	Kungsgatan 7 Kuninkaankatu 7
Sagoland Vintage	Kungsgatan 4 Kuninkaankatu 4
Vitrine Studio	Kungsgatan 3 Kuninkaankatu 3
Wild Shoe	Kungsgatan 14 Kuninkaankatu 14
Bromans	Kungsgatan 8 Kuninkaankatu 8
Toppen	Kungsgatan 9 Kuninkaankatu 9
Lema	Kungsgatan 14 Kuninkaankatu 14
Canny	Kungsgatan 13 Kuninkaankatu 13
Tre rum o kök	Gustav Wasas gata 5 Kustaa Vaasan katu 5
Petra Geust	Gustav Wasas gata 9 Kustaa Vaasan katu 9

Tuntuu aina hienolta, kun joku esine löytää uuden kodin, sanoo Satu Ratia Sagoland antiques & vintage kaupassaan.

Det känns fint när gamla föremål hittar nya hem, säger Satu Ratia som driver Sagoland antiques & vintage.

Laatuun kannattaa aina panostaa, → sanoo Tapani Viljanen Wild Shoe kenkäkaupassaan.

Det lönar sig satsa på kvalitet, tipsar Wild Shoes Tapio Viljanen.

sin kannettavat tietokoneet ovat hankalampia, mutta me korjaamme ne EKM Servicessä ilman ongelmia. Puhelimet ovat olleet haasteellisempia, joten niiden korjausmahdollisuuksien paraneminen ja helpottuminen on askel positiiviseen suuntaan, sanoo EKM-yrityksen omistaja **Ronnie Carlsson**.

EKM tarjoaa korjauksia ja huoltoa sekä yksityishenkilöille että yrityksille. Yleisimpiä korjauksia puhelinpuolella ovat esimerkiksi haljenneiden näyttöjen tai huonojen akkujen vaihto. Se, että tietokone ei käynnisty, ei automaattisesti tarkoita, että pitää ostaa uusi.

–Jos tuot tietokoneesi meille, voimme analysoida, missä vika on, ja antaa sinulle arvioidun korjauskustannuksen, Ronnie sanoo.

KOHTI KESTÄVÄMPÄÄ MUOTITEOLLISUUTTA

Myös uusia vaatteita ostavilla on nyt mahdollisuus tehdä kestäviä valintoja. Laiska Ebban ateljee Tammissaareissa valmistaa lastenvaatteita, jotka on suunniteltu leikkeihin ja tehty kestävänsä sukupolvia eteenpäin.

Canny Fashionissa suositut vaate-merkit, kuten Vero Moda ja Jack & Jones, keskittyvät nyt pidentämään vaateidensa elinkaarta. Molemmat merkit kuuluvat Bestseller-muotitaloon, joka toi ensimmäisenä maailmassa markkinoille Spinnova-tekstiilikuidusta valmistettuja vaatteita. Spinnova on Suomessa patentoitu prosessi, jossa tekstiilikuidut valmistetaan FSC-sertifioidusta puumassasta. Toinen valmisteilla oleva materiaali on kintra, joka on biopohjainen polyesterivaihtoehto.

–Jo ensi vuonna puolet Bestseller-merkkien vaatteiden polyesteristä tulee kierrätysmateriaaleista tai muista sertifioiduista lähteistä. Lisäksi kaikki puuvilla ja villa ovat sertifioituja, Cannyn omistaja **Sebastian Lindström** sanoo.

Karelias nya producent sätter fart på huset

Karelian uusi tuottaja saa taloon vipinää

Den 1 september fick Kulturhuset Karelia en ny producent, **Malou Olander**, som efter tolv år i Helsingfors återvänt till Ekenäs.

Kulttuuritalo Karelia sai 1. syyskuuta uuden tuottajan, **Malou Olanderin**, joka palasi Tammissaareen kahdentoista Helsingissä vietetyn vuoden jälkeen.

Efter fyra års letande har Malou och sambon, som båda har sina rötter i trakten, hittat en lämplig bostad i Ekenäs.

–Jobbet och rätt bostad kom emot så flytten känns som att den var *meant to be*. Det är som att komma hem igen, säger hon.

Malous intresse för kulturvärlden väcktes som 16-åring då hon var med i musikalen ”Does Your Mamma Know?” i Ekenäs högstadieskola. År 2012 flyttade hon till Helsingfors för att studera till kulturproducent. Hon har jobbat bl.a. på Svenska Teatern och Lilla Teatern tills hon blev erbjuden jobbet på Karelia i våras.

Till Malous uppgifter på Karelia hör att driva verksamheten, ansöka om bidrag, marknadsföra evenemang samt sköta kontakten med arrangörer som vill hyra kulturhusets utrymme för sina föreställningar. Projektledaren **Elin Sundell** och koordinatoren **Johanna Katter** är också en del av teamet.

HÄNDELSERIK VINTER PÅ KOMMANDE

Malous första höst på Karelia är redan fullbokad nästan varje helg fram till jul. Till de kommande evenemangen hör flera stand-up-föreställningar, julkonserter och evenemang för barn. Karelia kommer även att vara involverade i barnrättsveckan i slutet av november med en teaterföreställning och bingo på stan för barn. I december kommer det att ordnas en stand-up-föreställning ”Mänochpaus” med komikern Fredrik Lilius och pjäsen ”Mamma Mu och Kråkan firar jul”.

–Ännu flera evenemang är på kommande, säger Malou.

För övrigt har tekniken på Karelia uppdaterats och det planeras förbättring av akustiken med nya akustikgardiner. Karelia har utökat sina alkoholrättigheter så att man nu får ta med sitt glas in i salen under evenemangen.

–Vi gör vårt bästa för att publiken ska trivas och vill erbjuda en så bra upplevelse som möjligt. Vid standardföreställningar är det väldigt uppskattat att de vuxna får njuta av ett glas vin under föreställningen, tillägger hon.

Förutom evenemang driver Karelia hobbyverksamhet. I samarbete med Raseborgs medborgarinstitut har de teaterskolan Konfetti, där barn får lära sig teater en gång i veckan samt en bandgrupp för barn och ungdomar i samarbete med Lärkkulla Music. Elin Sundell ansvarar även för ett barnkulturprojekt som bland annat bjuder in ungdomar i högstadiet för att komma till Karelia och bekanta sig med kulturhuset och vad man kan jobba med inom kulturfältet.

–Målet är att få med ungdomar i Karelias egna teaterproduktioner för att så ett frö av intresse för kultur, säger Malou.

Dessutom kan organisationer som vill hålla möten eller föredrag boka Karelias utrymme. Det finns även möjlighet att ha utställningar i foajén, där det för tillfället hänger foton som är en del av Karelias egen utställning ”Lydias liv”. Foton tillhör det karelska paret Stoltze som flyttade till Ekenäs på 1930-talet och startade bion Karelia. Bion upphörde 2008, varefter föreningen Kulturhuset Karelia grundades. Den gamla biosalongen lever vidare, då Karelia har blivit en viktig del av Raseborgs kulturutbud och försäkrar att det finns kultur på svenska i Ekenäs.

Neljän vuoden etsinnän jälkeen Olander ja hänen kumppaninsa, joilla molemmilla on juuret lähiseudulla, ovat löytäneet sopivan kodin Tammisaaresta.

–Työpaikka ja sopiva koti löytyivät, joten muutto tuntuu siltä, että se oli *meant to be*. Se tuntui kotiinpaluulta, hän sanoo.

Olanderin kiinnostus kulttuurimailmaan heräsi 16-vuotiaana, kun hän osallistui musikaaliin ”Does Your Mamma Know?” Tammisaaren yläasteella. Vuonna 2012 hän muutti Helsinkiin opiskelemaan kulttuurituotantoa. Hän on työskennellyt muun muassa Svenska Teaternilla ja Lilla Teaternilla, kunnes hänelle tarjottiin tänä keväänä työtä Kareliasta.

Olanderin tehtäviin Kareliassa kuuluu muun muassa organisaation pyörittäminen, apurahojen hakeminen, tapahtumien markkinointi ja yhteydenpito järjestäjiin, jotka haluavat vuokrata kulttuurikeskuksen tiloja esityksiään varten. Tiimiin kuuluvat myös projektipäällikkö **Elin Sundell** ja koordinaattori **Johanna Katter**.

LISÄÄ NUORIA MUKAAN

Olanderin ensimmäinen syksy Kareliassa on jo nyt lähes joka viikonloppu joulun asti täyteen buukattu. Tuleviin tapahtumiin kuuluu useita stand up -esityksiä, joulukonsertteja ja tapahtumia lapsille. Karelia on mukana myös marraskuun lopulla järjestettävällä lasten oikeuksien viikolla, jolloin kaupungissa järjestetään lapsille teatteriesitys ja bingo. Joulukuussa nähdään koomikko Fredrik Liliuksen stand up -esitys ”Mänochpaus” ja näytelmä ”Mamma Mu ja varis juhliivat joulua”.

–Lisää tapahtumia on suunnitteilla, sanoo Malou.

Lisäksi Karelian tekniikkaa on päivitetty ja salin akustiikkaa aiotaan parantaa uusilla akustiikkaverhoilla. Karelia on laajentanut alkoholioikeuksiaan niin, että nyt tilaisuuksien aikana voi tuoda lasinsa saliin.

–Teemme parhaamme, jotta yleisö viihtyisi ja tarjoaisimme parhaan mahdollisen kokemuksen. Vakioesityksissä arvostetaan kovasti sitä, että aikuiset voivat nauttia lasin viiniä esityksen aikana, hän lisää.

Tapahtumien lisäksi Kareliassa on harrastustoimintaa: yhteistyössä Raaseporin kansalaisopiston kanssa he pyörittävät Konfetti-teatterikoulua, jossa lapset harrastavat teatteria kerran viikossa, sekä lasten ja nuorten bändiryhmää yhteistyössä Lärkkulla Musicin kanssa. Elin Sundell vastaa myös lastenkulttuurihankkeesta, jossa kutsutaan yläkouluikäisiä nuoria Kareliaan tutustumaan kulttuurikeskukseen ja siihen, mitä kulttuurialalla voi tehdä.

–Tavoitteena on saada nuoret mukaan Karelian omiin teatterituotantoihin, jotta kiinnostus kulttuuria kohtaan saadaan kylvettyä, Malou sanoo.

Lisäksi järjestöt, jotka haluavat pitää kokouksia tai luentoja, voivat varata Karelian tiloja. Aulassa on myös mahdollisuus järjestää näyttelyitä, joissa on tällä hetkellä esillä valokuvia osana Karelian omaa Lydian elämä -näyttelyä. Valokuvat kuuluvat Stoltzeille, karjalaispariskunnalle, joka muutti Tammisaareen 1930-luvulla ja perusti Karelia-elokuvateatterin. Elokuvateatteri lopetti toimintansa vuonna 2008, minkä jälkeen perustettiin Kulttuuritalo Karelia. Vanha elokuvateatteri jatkaa eloaan, sillä Karelia on tullut tärkeäksi osaksi Raaseporin kulttuuritarjontaa ja takaa, että Tammisaareesta on tarjolla kulttuuria ruotsiksi.

Kontoristen satsar på printning och tejpning

Kontoristen på Grönalundsgatan, ursprungligen en bokföringsbyrå, startades 2015 av **Annika Forsström-Lindström** som har 20 års erfarenhet inom branschen. Verksamheten har vuxit genom åren och nu för tiden säljs även kontorsmaterial. Det senaste tillskottet är en ny vinylskärare och printer. Med den nya utrustningen kan Kontoristen nu erbjuda både printning i storformat (A6–A0) och printning av etiketter, affischer, banderoller, fönster- och biltejp. De har också utrymmen för att sköta tejpningen av bilar. Printningen går att göra på olika material såsom canvas, vinyl, papper och presenning. Med maskinen kan man vika och stansa t.ex. infoblad och programblad för föreningar.

– Vi printar också bara en sida för alla de som inte har printer hemma, säger Annika.

Mera nyheter är på kommande. Hemsidan är också i processen att fräschas upp och företaget kommer att satsa på att skapa en fungerande webbshop så att man lättare ska kunna beställa hem.

– Vi drömmer om en stor butik. Förutsättningarna är goda då vi har ett ganska bra läge här och kunderna har lätt att parkera utanför, säger hon.

Många längre bortifrån har stugor i trakten och kommer gärna till Kontoristen varje gång de är i Ekenäs.

TEXT & BILD / TEKSTI & KUVA ELSA REHN • KÄÄNNÖS NORA GULLMETS

Kontoristen keskittyy tulostamiseen ja teippaamiseen

Grönalundsgatanilla sijaitsevan, alun perin tilitoimistona toimineen Kontoristenin perusti vuonna 2015 **Annika Forsström-Lindström**, jolla on 20 vuoden kokemus alalta. Yritys on kasvanut vuosien varrella, ja nykyään he myyvät myös toimistotarvikkeita. Viimeisin lisäys on uusi vinylileikkuri ja tulostin. Uusien laitteiden avulla he voivat nyt tarjota sekä suurkuvatulostusta (A6–A0) että tarrojen, julisteiden, banderollien, ikkuna- ja autotarrojen tulostusta. Heillä on myös tilat autojen teippaamiseen.

Painatus voidaan tehdä erilaisille materiaaleille, kuten kankaalle, vinylille, paperille ja pressulle. Koneella voidaan taittaa ja nitaa yhteen esimerkiksi yhdistysten info- ja ohjelmalehtiä.

– Tulostamme myös vain yksittäisiä sivuja asiakkaille, joilla ei ole kotona tulostinta, Annika sanoo.

Lisää uutuuksia on tulossa. Myös verkkosivuja ollaan uudistamassa, ja he aikovat panostaa toimivan verkkokaupan luomiseen, jotta kotiin tilaaminen olisi helpompaa.

– Haaveilemme isosta kaupasta. Lisäksi meillä aika hyvä sijainti, ja asiakkaiden on helppoa löytää parkkipaikkoja.

Monilla kauempaakin tulevilla on mökkejä alueella, ja he tulevat mielellään Kontoristeniin aina Tammisaaressa käydessään.

TOPPEN
Bokhandel – Inredning – Leksaker

Ib Laursen
Lykthus - Lyhtytaloja

Kungsgatan 9 Kuninkaankatu
www.toppenshop.fi

Köp lokalt!
Osta paikallista!

Ekenäs Centrumförening
Tammisaaren Ydinkeskustayhdistys

Smaskigt i höstrusket Herkullista syyskaudelle

Om du behöver lite inspiration och nya smakupplevelser bjuder Foodin på några recept på nästa uppslag. Foodins produkter finns till salu i Melles Hälsoshop.

Jos kaipaat inspiraatiota ja uusia makuelämyksiä, Foodin tarjoaa tässä joitakin ideoita. Foodin tuotteet löytyvät Melles Hälsoshopin hyllyiltä.

RÅGRÖT

INGREDIENSER

2 dl Foodin kokosmjölk
2,5 dl växtbaserad dryck, t.ex. mandelmjölk
1,5 dl glutenfria havregryn
3 matskedar Foodin chiafrön
3 msk honung eller annat sötningsmedel enligt smak
En nypa salt
1 matsked Foodin Nordic Berries pulver
1 tesked Foodin Ceylonkanel
¼ tesked Foodin mald kardemumma
Plus: Foodin O'Tasty Granola och bär.

TILLREDNING

Blanda vätskorna, flingorna, chiafröna, sötningsmedlet och saltet. Fördela blandningen i två skålar. Blanda Nordic Berries-pulver i den ena skålen och Ceylonkanel och kardemumma i den andra. Låt jäsna i ett par timmar eller över natten.

Avnjut chiagröten med Foodin O'Tasty-granola och färsk frukt och bär.

MOROTSLÅDA

INGREDIENSER

1,5 dl Foodin hirs
2,5 dl vatten
2 dl Foodin kokosmjölk
1/2 tsk salt
1 kg morötter
(ca 800 g skalade)
1,5 tesked Foodin Ceylonkanel
1,5 tesked Foodin ingefära
¼ tesked vitpeppar
¼ tesked svartpeppar
1 tesked salt
1 dl Foodin kokosmjölk
ca 80 g (veganiskt) smör på lådan
Färska örter för garnering,
t.ex. timjan

TILLREDNING

Förvärm ugnen till 150°C.

Skölj hirsen och koka den i en blandning av vatten och kokosmjölk tills den är färdigkokt men inte mosig, ca 20 minuter.

Skala och finhacka morötterna. Koka morotsbitarna i ca 40 minuter eller tills de mjuknat.

Mosa morötterna till en slät massa, t.ex. med en stavmixer, och blanda i den kokta hirsen, kanel, ingefära, paprika, salt och resten av Foodin kokosmjölken.

Fördela blandningen i ugnnsformen och lägg smörklickar jämnt ovanpå lådan.

Grädda morotslådan i ugnen i 50-60 minuter, eller tills ovansidan av är gyllenbrun. Garnera med färska örter till servering.

TUOREPUURO

AINEKSET

2 dl Foodin kookosmaitoa
2,5 dl kasvipohjaista juomaa esim. gluteenitonta kaurajuomaa
1,5 dl gluteenittomia kaurahiutaleita
3 rkl Foodin chiansiemeniä
3 rkl hunajaa tai muuta makeutusta maun mukaan
Ripaus suolaa
1 rkl Foodin Pohjolan Marjat -jauhetta
1 tl Foodin Ceyloninkanelia
¼ tl Foodin jauhettua kardemummaa
Lisäksi: Foodin O'Tasty Granolaa ja marjoja.

VALMISTUS

Sekoita nesteet, hiutaleet, chiansiemenet, makeutus ja suola. Jaa seos kahteen kulhoon. Sekoita toiseen Pohjolan Marjat -jauhetta ja toiseen Ceyloninkanelia sekä kardemummaa. Anna tekeytyä pari tuntia tai yön yli.

Nauti chia-tuorepuuro Foodin O'Tasty granolan ja tuoreiden hedelmien sekä marjojen kera.

PORKKANALAATIKKO

AINEKSET

1,5 dl Foodin hirssiä
2,5 dl vettä
2 dl Foodin kookosmaitoa
1/2 tl suolaa
1 kg porkkanaa
(noin 800 g kuorittuna)
1,5 tl Foodin Ceylonin kanelia
1,5 tl Foodin inkivääriä
¼ tl valkopippuria
¼ tl mustapippuria
1 tl suolaa
1 dl Foodin kookosmaitoa
n.80 g (vegaanista) voita laatikon päälle
Tuoreita yrttejä koristeeksi,
esim. timjamia

VALMISTUS

Lämmitä uuni 150 asteeseen.

Huuhtele hirssi ja keitä se vesi-kookosmaito seoksessa kypsäksi, muttei puuromaiseksi, noin 20 minuuttia.

Kuori ja palastele porkkanat pieneksi. Keitä porkkananpaloja noin 40 minuuttia tai kunnes ne ovat pehmenneet.

Surauta porkkanat sileäksi esim. sauvasekoittimella ja sekoita joukkoon keitetty hirssi, kaneli, inkivääri, pippurit, suola sekä loput Foodin kookosmaitopurkista.

Levitä seos vuokaan ja asettele voinokareita laatikon päälle tasaisesti.

Lämmitä porkkanalaatikkaa uunissa 50-60 minuuttia, tai kunnes laatikko on sopivan paahtunut päältä. Koristele ennen tarjoilua tuoreilla yrteillä.

UGNSÄPPLEN

INGREDIENSER

6-8 äpplen
200 g färskost utan smaksättning
1 dl Foodin Herkkuisa-vit choklad
1 msk majsstärkelse

Fyllning:

0,5 dl Foodin O'Tasty Cinnamon Apple pie granola
1 msk Foodin kokossocker

Till dekoration

Foodin O'Tasty granola och Herkkuisa-vit choklad som sås

TILLREDNING

Förvärm ugnen till 180 grader.

Skrä bort toppen på äpplena och lägg dem åt sidan. Urholka äpplena för att få bort kärnorna och en del av fyllningen. Lägg äpplena i en ugnsfast form.

Blanda färskost, mjuk eller rinnande Herkkuisa-vit choklad och majsstärkelse.

Blanda ihop färskost, Foodin O'Tasty Cinnamon Apple Pie-granola och kokossocker.

Fördela fyllningen i äpplena och strö över mer Foodin O'Tasty-granola.

Grädda äpplena i ugnen i ca 40 minuter. Toppa med toppen av äpplena och grädda i ytterligare 15-20 minuter eller tills äpplena är helt mjuka. Gräddningstiden beror på äpplenas storlek och kvalitet.

Servera äpplena varma med Foodin Herkkuisa-vit choklad.

UUNIOMENAT

AINEKSET

6-8 omenaa
200 g maustamatonta tuorejuustoa
1 dl Foodin valkosuklaa Herkkuisaa
1 rkl maissitärkkelystä

Täyte:

0,5 dl Foodin O'Tasty Cinnamon Apple Pie granolaa
1 rkl Foodin kookossokeria

Koristeluun

Foodin O'Tasty granolaa ja valkosuklaa Herkkuisaa kastikeena

VALMISTUS

Lämmitä uuni 180 asteeseen.

Leikkaa omenoiden yläosa pois ja laita se sivuun. Koverra omenoista siemenkodat ja hieman täytettä pois. Aseta omenat uunivuokaan

Sekoita yhteen tuorejuusto, pehmeä tai juokseva valkosuklaa Herkkuisa ja maissitärkkelys.

Sekoita yhteen Foodin O'Tasty Cinnamon Apple Pie granolaa ja kookossokeria.

Lusikoi täytteet omenoiden sisään ja ripottele vielä päälle Foodin O'Tasty granolaa.

Paista omenoita uunissa n. 40 minuuttia. Lisää päälle omenoiden yläosat ja paista vielä noin 15-20 minuuttia tai kunnes omenat ovat täysin pehmenneet. Paistoaika riippuu omenoiden koosta ja laadusta.

Tarjoile omenat lämpimänä Foodin valkosuklaa Herkkuisan kera.

VEGANSK CHOKLADPANNACOTTA

INGREDIENSER

330 ml Foodin kokosmjölk
4 msk Foodin kokossocker
2 matskedar Foodin kakaopulver
80 g eller två plattor Foodin råchoklad, t.ex. Raw Chocolate Coconut milk 41 %.

1 tesked agar agar-pulver
En nypa salt
För servering: riven råchoklad

TILLREDNING

Koka kokosmjölk, kokossocker, kakaopulver, chokladbitar, agar agar-pulver och salt i en kastrull på medelvärme i några minuter tills blandningen tjocknar.

Häll upp chokladblandningen i portionsform och ställ i kylskåp i minst en timme.

Garnera med riven rå choklad före servering.

VEGAANINEN SUKLAA PANNACOTTA

AINEKSET

330 ml Foodin kookosmaitoa
4 rkl Foodin kookossokeria
2 rkl Foodin kaakaojauhetta
80 g eli kaksi levyä Foodin raakasuklaata esim. Raakasuklaa Coconut Milk 41 %
1 tl Agar agar -jauhetta

Ripaus suolaa
Tarjoilua varten: raastettua raakasuklaata

VALMISTUS

Keitä kattilassa keskilämmöllä kookosmaitoa, kookossokeria, kaakaojauhetta, suklaapalasia, agar agar -jauhetta ja suolaa muutaman minuutin ajan kunnes seos sakeutuu.

Kaada suklainen seos tarjoiluastioihin ja laita jääkaappiin jäähtymään vähintään tunniksi.

Ennen tarjoilua koristele annokset raastetulla raakasuklaalla.

Floating Spa

Kungsgatan 8 / Kuninkaankatu 8

Kontakta oss:
Ota meihin yhteyttä:

www.Floatingspa.fi

044-4937999

“Första gången jag provade flyta blev jag nästan euforisk av att kunna slappna av. Efter mångåriga ryggproblem som lett till steloperation för ett halvår sen, hade jag så länge känt att inget jag gör och ingen kroppsställning i världen ger total avslappning i musklerna kring nedre ryggen. I floating-tanken försvinner belastningen från alla håll och musklerna får möjlighet att slappna av.

Förutom total muskelavslappning i nedre ryggen har flytandet gett en positiv bonuseffekt. Om jag flyter på kvällen förbättras min nattsömn tydligt. Förutom att jag känner att jag sover bättre, visar min klocka dessutom klart bättre värden. Speciellt hjärtfrekvensvariationen (HRV) stiger betydligt efter flytandet.

För mig har de positiva effekterna av flytandet syns genast, men jag tror också att det kan ge ännu mer på långsikt.

Flytandet ger möjlighet för kroppen att slappna av på ett sätt som just inte är möjligt någon annanstans”.

- Alexandra Lindholm (psykolog
och motionsrådgivare/PT)

Wi-Box

BAKERY & KITCHEN

- Brödbutik
- Morgonmål & lunchbuffé
- À la carte
- Närproducerade varor

(019) 232 330 wiboxbageri.fi Mekanikervägen 4 10600 Horsbäck

RESTAURANT,
HAROLD'S

À LA CARTE - PIZZA - KEBAB

Lunch
vardagar kl. 10-15

Vi finns på Lunchpaus.fi

Vi har öppet:
Måndag-fredag 10-18
Lördag-söndag 12-18

Välkommen!

Skilnadsgatan 13, Ekenäs | harolds.fi

Mathey-Tissot
SWISS MADE SINCE 1884

Guld - Ur - Optik
Ekenäs - Hangö - Karis
bromans.fi

M BRÖMAN
SINCE 1905

Norra Marina väcker intresse

Förhandsmarknadsföringen av de nya bostäderna i Norra hamnen är i full gång. Norra Marina heter projektet som omfattar två hus i fyra våningar samt två radhus i två våningar.

–Intresset för projektet har varit stort. Förhandsmarknadsföringen har gått väldigt bra, säger **Mikko Lempinen** som är enhetschef vid YIT Housing.

Över 60 procent av de totalt 34 bostäderna uppges vara reserverade. Därtill finns det kö på reservationslistan till vissa av bostäderna.

Vad är det som gör Norra Marina till ett intressant objekt?

–Den höga standarden och faktum att det består av både höghus och radhus med en mångsidig fördelning av bostäderna. Dessutom är det nära till havet och till servicen. Som invånare har man möjlighet att via bostadsbolaget köpa en egen båtplats, säger Mikko Lempinen.

Det nya kvarteret vid Norra hamnens strand skulle enligt planerna se ut så här.

Tällaiselta Pohjoissataman uusi kortteli näyttää suunnitelmien mukaan.

Markarbeten på tomten inleddes i oktober i form av en jordsanering som enligt avtal utförs av staden.

På området finns från tidigare bostadsbolaget Port 19 som stod klart 2017. Då byggbolaget Mäenpää gick i konkurs 2020 övertogs Norra Marina-tomten av byggbolaget YIT.

Norra Marina herättää kiinnostusta

Pohjoisen sataman uusien asuntojen ennakkomarkkinointi on täydessä vauhdissa. Norra Marina on nimi hankkeelle, joka käsittää kaksi nelikerroksista taloa ja kaksi kaksikerroksista rivitaloa.

–Kiinnostus hanketta kohtaan on ollut suuri. Ennakkomarkkinointi on sujunut erittäin hyvin, kertoo YIT Asuntojen yksikköpäällikkö **Mikko Lempinen**.

Yhteensä 34 asunnosta on kuulemma varattu yli 60 prosenttia. Lisäksi osalle asunnoista on varauslistalla jonoa.

Mikä tekee Norra Marinasta mielenkiintoisen kohteen?

–Korkea taso ja se, että se koostuu sekä kerrostaloista että rivitaloista, joissa on monipuolinen asuntotyyli. Se on

myös lähellä merta ja palveluja. Asukkailla on mahdollisuus ostaa venepaikka taloyhtiön kautta, Mikko Lempinen kertoo.

Alueen pohjatyöt alkoivat lokakuussa maaperän puhdistamisella, jonka kaupunki hoitaa urakkasopimuksella.

Alueella on aiemmin sijainnut Port 19 -asunto-osaakeyhtiö, joka valmistui vuonna 2017. Kun Mäenpään rakennusyhtiö meni konkurssiin vuonna 2020, Norra Marinan tontti siirtyi YIT-rakennusyhtiön omistukseen.

Ekenäs centrumförening har fått fem nya medlemmar inom fotografering, konst, hälsa och restaurangbranschen.

TEXT & BILDER ELSA REHN

Den 1 september slog fotograf **Kjell Svenskberg** upp dörrarna till sin nya studio på Torngatan 4. Studion, renoverad av honom själv, har stora fönster och högt tak som ger ett fräscht och rymligt intryck. Han konstaterar glatt att han nu även har rum där för sitt kontor som tidigare hade varit hemma.

Före Kjell blev en av Västnylands mest kända fotografer studerade han arkitektur i Danmark. Under en studieperiod i Spanien beslöt han att avhandlingen skulle handla om arkitekten Alvar Aalto. Då han tog foton av Aaltos arkitektur väcktes ett livslångt intresse för att fånga former, färger och mönster genom linsen.

År 2001 började Kjell jobba hos den kända fotografen Vidar Lindqvist.

–Han lovade mig fyra månader jobb, men det blev tio år, säger han och skrattar.

När Lindqvist gick i pension 2011 tog Kjell över och studion bytte namn till Fotofabriken som öppnade 2012.

–Som mest var där fyra fotografer anställda. Men jag märkte efter en tid att nu är jag inte fotograf mera; nu är jag bara chef.

Efter att Kjell sålde Fotofabriken 2019 blev det två års paus i fotograferandet. När pandemin lättade kom idén att skaffa en egen studio.

Kjells fokus ligger på porträttfotografering som kan vara av barn, familjer och olika evenemang såsom konfirmationer, studentdimissioner och bröllop. Han utför även fotografering på uppdrag av företag. Man kan på beställning få sina foton printade och inramade i olika storlekar efter önskemål.

–Jag fotar alltid tills kunden är nöjd, säger han.

Inför vintern kommer Kjell att ordna julkorts- och husdjursfotografering i studion. Om man önskar föreviga julstämningen med familjen kan man

Sommaren förde med sig nya medlemmar

preliminärt boka in sig lördagen den 23 november mellan klockan 10 och 15 – samma dag som Ekenäs julgata öppnar.

STUDIO LÖRDAG LYSER UPP KUNGSGATAN

Studio Lördag på Kungsgatan 11 drivs av den Vasa-födda konstnären **Maya Rygaard** som efter 64 år i det alltmåra oroliga Sverige ville dra sig tillbaka till sina rötter i Finland. Hon flyttade i början av året med sin man och två hundar till Åminnefors och den 4 maj öppnades studion i Ekenäs.

–Jag såg en bild av mig själv i en stuga ute i skogen. Så hamnade jag här med *fejset* rätt ut på Kungsgatan, skrattar hon.

Ekenäs var ett lätt val för Maya då hon redan hade vänner i stan och majoriteten av invånarna är svenskspråkiga. Ett rent sammanträffande är att Hele- ne Schjerfbeck, en av Mayas förebilder, också har bott i Ekenäs.

Lasse Örtsäters företag Hemma hos Rastachef är en av fem nya medlemmar i Centrumföreningen.

Lasse Örtsäterin Hemma hos Rastachef on yksi Tammisaaren Ydinkeskustayhdistyksen viidestä uudesta jäsenestä.

Maya Rygaard vill att besökarna skall känna sig som hemma i Studio Lördag, men med ett stänk av extravagans.

Maya Rygaard toivoo vierailijoiden viihtyvän Studio Lördagissa.

–Det finns mycket att göra med konst här i området. Kungsgatan är Finlands äldsta gågata och jag skulle vilja sätta upp lyktor på utsidan för att ta vara på den gamla känslan, säger hon.

Studio Lördags skyltfönster lyser upp gågatan och lockar med smaragdgröna väggar och upp till två meter höga konstverk ackompanjerade av en röd matta och sammetsband som välkomnar besökarna till en förstklassig konstupplevelse. Showrummet är inrett med luxuöst möblemang, där Maya brukar hålla kaffebjudningar med sina gäster på lördagar – därav namnet Studio Lördag. I bakrummet har hon sin ateljé som hon målar i varje dag mellan klockan 10 och 17.

–Jag eftersträvar att ha samma stil som hemma för att människor ska komma närmare mig, förklarar hon.

Maya, ursprungligen utbildad undersköterska, frisör och hundcoach, har 47 års erfarenhet som bildkonstnär. År 1977 målade hon sina första målningar och var självlärd fram tills 2001, då hon började få privat undervisning av en konstprofessor på Kungliga Konsthögskolan. Sedan dess har hon hållit otaliga kurser och utställningar samt jobbat som mentor för andra konstnärer.

Maya sysslar främst med frimåleri i abstrakt stil, men kan även göra beställningsverk.

–Konsten är mitt liv; en gåva som kommer till mig intuitivt när jag målar i ett flöde. Den dagen jag manipulerar mina målningar har jag tappat känslan, tillägger hon.

Inom den närmaste framtiden kommer Maya att ställa ut på Wi-Box i Ekenäs, Ars Longa galleria på Annegatan i Helsingfors och på Villa Suruton i Ny-slott nästa sommar. Hon planerar även en utställning med tavlor inspirerade av

Kalevala och Eino Leinos dikter. Man kan man också finna några av Mayas målningar på Hotel Radisson Blu i Helsingfors samt Ribs och Hälsöhands på Kungsgatan i Ekenäs.

Studio Lördag kommer att vara stängt fram till lillajul den 30 november, då Maya kommer att välkomna med en liten bjudning.

SUND HELSINKI

Linda Tigerstedt är en näringsterapeut som driver företaget Sund Helsinki på Petersgatan 13 i Helsingfors. Hon tar även emot kunder i Ekenäs. Närings-terapi är en livsstilsorienterad terapiform som lämpar sig för dem som har kroniska sjukdomar, livsstilssjukdomar eller vill gå ner i vikt. Målen anpassas efter individen i jakten på att förbättra hälsan långsiktigt.

FOKUSAL

Fokusal, som ligger i Centro på Trollbergsvägen 12, drivs av Alexandra Lindholm. Hon erbjuder psykolog- och må-bra-tjänster till företagare och privatpersoner. Alexandra är även licensierad kostrådgivare och personlig tränare och tar i beaktande den psykiska hälsan i relation till den fysiska. Med ett kort-tidsterapeutiskt tillvägagångssätt erbjuder hon konkreta verktyg för att hjälpa en i vardagen.

HEMMA HOS RASTACHEF

Hemma hos Rastachef är ett lunchställe i Ekenäs bibliotek som erbjuder vegetarisk och vegansk mat. Verksamheten drivs av kocken Lasse Örtsäter som brinner för hälsosam "whole food" med smaker från alla världens hörn. Lunchen serveras klockan 11–13.30 från tisdag till torsdag. De ordnar också catering till mindre och större tillställningar.

Nyhet - Uutuus

**Bli Stamkund
Samla BONUS
Spec.bjudanden
Förmånskuponger**

**Tule Kanta-
asiakkaaksi
Kerää BONUS
Erikoistarjouksia
Etukuponkeja**

Mera info på sidan 30 ▪ Lisätietoja sivulla 30

Kesä toi uusia jäseniä

Tammisaaren ydinkeskustayhdistys on saanut viisi uutta jäsentä. Nämä yrittäjät edustavat valokuvauksta, taidetta, terveydenhoitoa ja ravintola-alaa.

TEKSTI & KUVA ELSA REHN
KÄÄNNÖS NORA GULLMETS

Valokuvaaja **Kjell Svensberg** avasi 1. syyskuuta uuden studiosa osoitteessa Tornikatu 4. Itse remontoitussa studiossa on suuret ikkunat ja korkea katto, jotka antavat raikkaan ja avaran vaikutelman. Hän iloitsee siitä, että siellä on nyt tilaa myös toimistolle, joka oli aiemmin hänen kotonaan.

Ennen kuin Kjellistä tuli yksi Länsi-uudenmaan tunnetuimmista valokuvaajista, hän opiskeli arkkitehtuuria Tanskassa. Espanjassa vietetyn opiskelujakson aikana hän päätti, että hänen opinnäytetyönsä aiheena olisi arkkitehti Alvar Aalto. Aallon arkkitehtuurin valokuvaaminen herätti elinikäisen kiinnostuksen muotojen, värien ja kuvioden vangitsemiseen linssin läpi.

Vuonna 2001 Kjell alkoi työskennellä kuuluisan valokuvaajan Vidar Lindqvistin palveluksessa.

–Hän lupasi minulle neljän kuukauden työn, mutta siinä vierähtikin kymmenen vuotta, hän naurahtaa.

Kun Vidar jäi eläkkeelle vuonna 2011, Kjell jatkoi hänen paikallaan. Studio sai nimen Fotofabriken ja avattiin vuonna 2012.

–Parhaimmillaan siellä työskenteli neljä valokuvaajaa. Hetken kuluttua tajusin, etten ole enää valokuvaaja, vaan nyt olen vain johtaja.

Kun Kjell myi Fotofabrikenin vuonna 2019, valokuvauksessa oli kahden vuoden tauko. Kun pandemia hellitti, heräsi ajatus oman studion hankkimisesta.

Kjell keskittyy muutokuvuihin; lapsia, perheitä ja erilaisten tapahtumien, kuten rippijuhlien, ylioppilasjuhlien ja häiden kuvaamista. Hän valokuvaava myös yrittysten puolesta. Voit tilata valokuvasi tu-

Kjell Svensbergin kiinnostus arkkitehtuuria kohtaan vaihtui potrettivalokuvaukseen.

Kjell Svensbergs intresse för fotografering av arkitektur övergick småningom till porträttfotografering.

lostettuina ja kehystettyinä haluamassasi koossa.

–Kuvaan, kunnes asiakas on tyytyväinen, hän sanoo.

Talveksi Kjell järjestää studiossa joulukortti- ja lemmikkikuvauksia. Jos haluat ikuistaa joulun tunnelman perheesi kanssa, voit tehdä alustavan varauksen lauantaiksi 23. marraskuuta kello 10-15 – samana päivänä, kun Tammisaaren joulukatu avataan.

STUDIO LÖRDAG VALAISEE KUNGSGATANIN

Kuninkaankatu 11:ssä sijaitsevaa Studio Lördagia pyörittää Vaasassa syntynyt taiteilija **Maya Rygaard**, joka 64 vuotta yhä levottomammissa Ruotsissa asuttuaan halusi palata juurilleen Suomeen. Hän muutti miehensä ja kahden koiransa kanssa Äminneforsiin vuoden alussa, ja

studio avattiin Tammisaareissa 4. toukokuuta.

–Minulla oli visio itsestäni metsämökissä. Päädyinkin tänne, *pläsi* suoraan päin vilkasta Kuninkaankatua”, hän nauraa.

Tammisaari oli Mayalle helppo valinta, sillä hänellä oli kaupungissa jo ystäviä ja suurin osa asukkaista ovat ruotsinkielisiä. Sattumalta myös Helene Schjerfbek, yksi Mayan esikuvista, asui aikoinaan Tammisaareissa.

–Täällä on paljon tilaa taiteelle. Kuninkaankatu on Suomen vanhin kävelykatu, ja haluaisin pystyttää lyhtyjä ulkopuolelle säilyttääkseni vanhan tunnelman, hän sanoo.

Studio Lördagin näyteikkuna valaisee kävelykadun ja houkuttelee kävijöitä smaragdinvihreillä seinillä ja jopa kahden metrin korkuisilla taideteoksilla. Pu-

naisen maton ja samettinauhujen saattelemana kävijät toivotetaan tervetulleiksi ensiluokkaiseen taide-elämykseen. Näyttelyhuone on sisustettu ylläilyllä huonekaluilla, ja Maya järjestää siellä yleensä lauantaisin kahvitilaisuuksia vieraidensa kanssa – siitä nimi Studio Lördag. Takahuoneessa on Mayan ateljee, jossa hän maalaa joka päivä kello 10-17.

–Pyrin luomaan tänne kodinomaisen tyylin, jotta ihmiset uskaltavat lähemmäs minua, hän selittää.

Alun perin sairaanhoitajaksi, kamppajaksi ja koiravalmentajaksi koulutautuneella Mayalla on 47 vuoden kokemus kuvataiteilijana työskentelystä. Hän maalasi ensimmäiset taulunsa vuonna 1977 ja oli itseoppinut vuoteen 2001 asti, jolloin hän alkoi saada yksityisopetusta Royal Institute of Artin taideprofessorilta. Sen jälkeen hän on pitänyt lukemattomia kursseja ja näyttelyitä sekä opastanut muita taiteilijoita.

Maya maalaa pääasiassa vapaalla kädellä abstraktiin tyyliin, mutta tekee myös tilaustöitä.

–Taide on elämäni; lahja, joka virtaa minulle intuitiivisesti maalatessani. Päi-

vänä, jolloin alan manipuloida maalauksiani, olen menettänyt tunteen työhön, hän lisää.

Lähtöleveysuudessa Mayan teoksia on esillä Wi-Boxissa Tammisaaressa, Ars Longa -galleriassa Annankadulla Helsingissä ja Villa Surutonissa Savonlinnassa ensi kesänä. Hän suunnittelee myös näyttelyä Kalevalan ja Eino Leinon runojen innoittamista maalauksista. Mayan maalauksia löytyy myös Hotel Radisson Blusta Helsingissä ja yrityksistä Ribs ja Hälsohänder Kuninkaankadulta Tammisaaresta.

Studio Lördag on suljettuna pikkujouluihin asti (30. marraskuuta), jolloin Maya toivottaa sinut tervetulleeksi pienen juhlaan.

SUND HELSINKI

Linda Tigerstedt on ravitsemusterapeutti, joka pyörittää Sund Helsinki -yritystä osoitteessa Pietarinkatu 13 Helsingissä. Hänellä on vastaanotto myös Tammisaaressa. Ravitsemusterapia on elämäntapasuuntautunut terapiamuoto, joka sopii kroonisista sairauksista, elintapasairauksista kärsiville tai laihdutta-

jille. Tavoitteet räätälöidään yksilöllisesti pyrkimyksenä pitkäaikainen terveystilan parantaminen.

FOKUSAL

Fokusal sijaitsee Centrossa osoitteessa Oikotie 8 ja sitä johtaa Alexandra Lindholm. Hän tarjoaa psykologi- ja hyvinvointipalveluja yrittäjille ja yksityishenkilöille. Alexandra on myös lisensoitu ravitsemusneuvoja ja henkilökohtainen valmentaja ja ottaa mielen-terveyden huomioon suhteessa fyysiseen terveyteen. Lyhytaikaisen terapeutin lähestymistavan avulla hän tarjoaa konkreettisia työkaluja, jotka auttavat arjessa.

HEMMA HOS RASTACHEF

Hemma hos Rastachef on Tammisaaren kirjastossa sijaitseva lounaspaikka, joka tarjoaa kasvis- ja vegaaniruokaa. Toimintaa pyörittää keittiömestari Lasse Ört-säter, joka suhtautuu intohimoisesti terveelliseen ”whole food”-konseptiin, jossa on makuja eri puolilta maailmaa. Lounasta tarjoillaan klo 11-13.30 tiistaista torstaihin. He järjestävät myös tarjoiluja pienempiin ja suurempiin tapahtumiin.

HANGÖ | RASEBORG | KYRKSLÄTT | HELSINGFORS

ETT RENT NÖJE
I ÖVER 70 ÅR

PUHDASTA ILOA
YLI 70 VUODEN AJAN

**Clean
Kalle**
CLEANING & LAUNDRY SINCE 1952

☎ 019 264 6600 • cleankalle@cleankalle.fi

HANKO | RAASEPORI | KIRKKONUMMI | HELSINKI

*Raija Oranen
och trogna följe-
slagaren Topi.*

*Raija Oranen
uskollisen
seuralaisensa
Topin kanssa.*

Ekenäs charmade författarlegenden Raija Oranen

Med sin omfattande produktion hör **Raija Oranen** till Finlands mest etablerade och omtyckta författare. Sedan i våras är det på den nya hemadressen i Gamla stan i Ekenäs som hennes berättelser tar form.

Att det blev Ekenäs för Raija och hennes make **Jyrki Oranen** var något av en slump. Paret bodde tidigare i en lägenhet vid Sandvikskajen i Helsingfors. En annalkande totalsanering, med tömning av hela fastigheten som följd, gjorde att det blev aktuellt att titta sig om efter ett nytt hem.

– Vi konstaterade att det med våra pensioner blir svårt att hitta ett nytt centralt boende i Helsingfors som vi har råd med. Och kan vi inte bo i centrum av Helsingfors kan vi lika gärna bo helt någon annanstans. Eftersom vi tillbringar stora delar av vintern i Spanien bestämde vi oss för att söka en hyresbostad där det är trevligt att vistas vår, sommar och höst. Via vänner blev vi tipsade om lägenheten som fanns till uthyrning i Gamla Stan i Ekenäs. Vi åkte och tittade på den och var sålda på en gång, berättar Raija Oranen.

VACKER OMGIVNING SOM TILLTALAR

Ekenäs var inte en bekant plats från tidigare och omgivningen känns fortfarande lite överklig för Raija då hon strövar runt i kvarteren, ofta i sällskap av hunden

Topi, en annan charmant inflyttare som är av rasen ”Mäntsälä-mix”.

–Det är lite så att man tänker: ”Kan en sådan här plats finnas på riktigt!” Oberoende av vilken riktning man tittar så är det vackert, vackert, vackert, säger Raija.

De kära ägodelarna har hittat sin plats i det nya hemmet och smälter bra in i den ljusa trähusbostaden som är renoverad med känsla för historien och bjuder på utsikt över Fisketorget.

–Inredning är väldigt viktigt för mig och den här bostaden fyller mitt behov av estetik gott och väl.

Också trädgården är lummig och fin och från den vedeldade bastun ute på gården kan man gå direkt i havet och bada.

–Gamla stan är en fint bevarad helhet. Jag gillar att det restaurerats med pietet →

AGNETA SJÖBLOM • KÄÄNNÖS NORA GULLMETS • FOTO VALOKUVAT KJELL SVENSKBERG

Tammisaari hurmasi legendaarisen kirjailijan Raija Orasen

Raija Oranen on laajalla tuotannollaan yksi Suomen vakiintuneimmista ja suosituimmista kirjailijoista. Tänä keväänä hänen tarinansa ovat muotoutuneet hänen uudessa kotiosoitteessaan Tammisaaren vanhassa kaupungissa.

Raijalle ja hänen puolisolleen **Jyrki Oraselle** Tammisaareen muutto oli jonkinlainen sattuma. Pariskunta asui aiemmin Helsingin Hietalahdenrannassa. Uhkaava täysremontti, jonka seurauksena koko kiinteistö tyhjennettäisiin, teki uuden kodin etsimisen välttämättömäksi.

–Tajusimme, että eläkkeillämme olisi vaikeaa löytää Helsingin ytimeistä selkeää asuntoa, johon meillä olisi varaa. Ja jos emme voi asua Helsingin keskustassa, voimme yhtä hyvin asua jossain aivan muualla. Koska vietämme suuren osan talvesta Espanjassa, päätimme etsiä vuokra-asuntoa, jossa on mukava viettää kevät, kesä ja syksy. Ystävien kautta saimme vinkin Tammisaaren vanhassa kaupungissa sijaitsevasta vuokra-asun-

nosta. Kävimme katsomassa sitä ja olimme heti myytyjä, Raija Oranen kertoo.

KAUNIS YMPÄRISTÖ, JOKA PUHUTTELEE

Tammisaari ei ollut entuudestaan tuttu, ja ympäristö tuntuu Raijasta yhä hieman epätodelliselta, kun hän kuljeskelee naapurustossa koiransa Topin kanssa. Tämä hurmaava nelijalkainen tulokas on rotua ”Mäntsälä-sekoitus”.

–Tulee ajatelleeksi: ”Voiko tällaista paikkaa todella olla olemassa!” Katsotpa mihin suuntaan tahansa, on kaunista, kaunista, kaunista, Raija sanoo.

Rakkaimmat tavarat ovat löytäneet paikkansa uudessa kodissa ja sulautuvat hyvin osaksi valoisaa vuokra-asuntoa, →

och att de historiska skikten är synliga på ett vackert sätt. Första morgonen jag vaknade här och gick till bryggkanten med Topi var det så vackert att jag började gråta.

ALLT FRÅN TV-SERIER TILL PRESIDENTER

Raija är en omtyckt berättare sedan länge. På 1990-talet gjorde hon namn om sig som manusförfattare till succéserierna *Ruusun aika* och *Puhtaat valkeat lakanat*. Tv-serierna var roliga att göra, men med facit på hand är det kanske trots allt bra att det inte blev fler, resonerar hon.

– Som manusförfattare blir man hela tiden överkörd. Andra vill göra ändring-

ar i texten som man själv tycker att stör helheten.

I stället för tv-serier har det blivit desto fler böcker. Ofta med historiska teman och skildrande finländsk historia och kultur. Raija har fått tack för sin förmåga att väva in verkliga händelser och historiska personer i fiktiva berättelser och på det sättet göra historia levande och tillgänglig för läsaren. Till hennes biografiska romaner hör bland annat böcker om fem av Finlands presidenter: Kekkonen, Paasikivi, Ryti, Mannerheim och Koivisto. Därtill har hon skrivit om en mängd andra framstående finländare, allt från Gustaf Mauritz Armfelt till Armi Ratia och Aino Ackté.

TEXTEN FLÖDAR ÄVEN I EKENÄS

Hennes senaste roman *Punaisten kukkien puutarha* utkom tidigare i år. Huvudpersonen i den är Edwin Allén som i början av 1900-talet var en mäktig man i Sankt Michel och även råkar vara en förfader till maken Jyrki.

Följande roman *Ruhtinatar* finns klar för utgivning. Även den har Sankt Michel-koppling och handlar om furstinnan Natalia Demidova som tillsammans med sin make flydde Tsarryssland och tog sig till Sankt Michel där de köpte Anttola gård innan hon senare dog ensam och urfattig.

Skrivglädjen hör till saker Raija Oranen tagit med sig till Ekenäs. Följande

joka on kunnostettu historiaa kunnioit-
taen ja josta avautuu näkymä Kalatorille.

– Sisustaminen on minulle hyvin tärkeää, ja tämä koti täyttää estetiikan tarpeeni erittäin hyvin.

Puutarha on myös rehevä ja kaunis, ja pihalla olevasta puulämmitteisestä saunasta voi mennä suoraan mereen uimaan.

– Vanha kaupunki on kauniisti säilynyt kokonaisuus. Pidän siitä, että sitä on kunnostettu huolella ja että historialliset kerrokset näkyvät kauniisti. Ensimmäisenä aamuna, kun heräsin täällä ja kävelin Topin kanssa laiturille, oli niin kaunis, että aloin itkeä.

TV-SARJOISTA PRESIDENTTEIHIN

Raija on ollut suosittu tarinankertoja 1970-luvulta lähtien. Suurimman suosion saivat osakseen hänen *Ruusun aika*- ja *Puhtaat valkeat lakanat*-käsikirjoitukset televisio katsomon keskuudessa.

– Tv-sarjoja oli hauska tehdä, mutta jälkikäteen ajateltuna on ehkä hyvä, ettei niitä ollut enempää, hän sanoo.

– Käsikirjoittajana joutuu koko ajan yliajatuksi. Toiset haluavat muokata tekstiä ja tehdä muutoksia, joiden itse kokee pilaavan kokonaisuuden.

Tv-sarjojen sijaan on ollut sitäkin enemmän kirjoja. Usein historiallisia aiheita ja Suomen historiaa ja kulttuuria kuvaavia. Raija on saanut tunnustusta kyvystään punoa todellisia tapahtumia ja historiallisia henkilöitä fiktiivisiin tarinoihin, jolloin historia on elävää ja lukijan tavoiteltavissa. Hänen elämäkerallisiin romaaneihinsa kuuluu kirjoja viidestä Suomen presidentistä: Kekkosesta, Paasikivestä, Rytistä, Mannerheimista ja Koivistosta. Hän on kirjoittanut myös

monista muista merkittävistä suomalaisista, joista mainittakoon Gustaf Mauritz Armfelt, Armi Ratia ja Aino Ackté.

TEKSTI VIRTAA MYÖS TAMMISAARESSA

Hänen uusin romaaninsa *Punaisten kukkien puutarha* ilmestyi aiemmin tänä vuonna. Sen päähenkilö on Edwin Allén, joka oli vaikutusvaltainen mies Mikkelissä 1900-luvun alussa ja sattuu olemaan myös hänen miehensä Jyrkin esi-isä.

Seuraava romaani *Ruhtinatar* on valmis julkaistavaksi. Sekin liittyy Mikkeliin ja kertoo ruhtinatar Natalia Demidovasta, joka miehensä kanssa pakeni tsaarin Venäjältä Mikkeliin, josta he ostivat Anttolan tilan, ennen kuin hän myöhemmin kuoli yksin ja rahattomana.

Kirjoittamisen ilo on yksi niistä asioista, joita Raija Oranen toi mukanaan Tammisaareen. Seuraava kirja on työn alla, mutta sisällöstä hän ei voi paljastaa enempää tässä vaiheessa.

– Pystyn periaatteessa kirjoittamaan missä tahansa, kunhan voin istua haluamallani tavalla ja ympäristö ympärilläni on mukava, Raija sanoo ja esittelee tyypillisen kirjoitusasentonsa, jossa hän nojaa selkänojaan suuressa nojatuolissa kannettava tietokone sylissään ja jalat ojennettuina edessä jalkatuella.

MUKAVA TUNNELMA

Kirjoittamisen lisäksi hänellä on ollut aikaa tutustua uuteen kotikaupunkiinsa ja osallistua paikallisiin tapahtumiin, kuten kirpputoriin ja Vanhan kaupungin yhdistyksen viime kesänä järjestämään piknikin. Raija oli myös yleisön joukossa Tammisaaren kesäkonserteissa.

Ainoa haittapuoli uudessa Tammisaaren kodissa on se, että etäisyys Veikkolassa ja Herttoniemessä asuviin lapsiin ja lapsenlapsiin tuntuu pitkältä.

– Toimiihan tämä, kunhan sekä Jyrki että minä olemme kunnossa ja pystymme liikkumaan. Nähtäväksi jää, mitä tapahtuu, jos jompikumpi meistä sairastuu.

Hän peräänkuuluttaa uudesta kotipaikkakunnastaan laajempaa koiraystävällistä palvelua.

– Paikallisia ravintoloita ja kahviloi-
ta, joihin voin ottaa Topin mukaani, on vähän. Helsingissä sen sijaan koirat ovat tervetulleita myös hienompiin paikkoihin.

Kuninkaankadun varrella olevat kaupat ja palvelut ovat tulleet tutuiksi, samoin terveydenhuollon palvelut.

– Olemme olleet hämmästyneitä siitä, miten hyvin meitä on kohdeltu paikallisessa terveyskeskuksessa ja miten ystävällisesti meidät on otettu vastaan. Tammisaarella on myös yleisesti ottaen erittäin miellyttävä ilmapiiri. Ihmiset ovat ystävällisiä ja tervehtivät toisiaan. Se tuntuu mukavalta, sanoo Raija Oranen.

*Författaren Raija Oranens trivs i
sina nya hemkvarter i Gamla stan
i Ekenäs*

*Kirjailija Raija Oranen viihtyy
uusissa kotikulmissaan Tammi-
saaren vanhassa kaupungissa.*

bok är under arbete, även om innehållet är något hon i nuläget inte kan yppa något mera om.

–Jag kan i princip skriva överallt så länge som jag kan sitta som jag vill och miljön runtomkring mig är behaglig, säger Raija och visar sin typiska skrivställning, tillbakalutad i en stor fätölj med laptoppen i famnen och benen utsträckta framför sig på ett uppfällbart fotstöd.

EN TREVLIIG ATMOSFÄR

Vid sidan av skrivandet har hon även hunnit bekanta sig med den nya hemorten och tagit del av lokala evenemang såsom lopptorget och picknicken som Föreningen Gamla Stan i Ekenäs ordnade

i somras. Då Ekenäs sommarkonsert gick av stapeln satt Raija i publiken.

Ska man hitta några nackdelar med det nya Ekenäshemmet är det att avståndet till barnen och barnbarnen som finns i Veikkola och i Hertonäs känns långt.

–Det går bra så länge både Jyrki och jag är i skick och kan förflytta oss. Hur det blir om någon av oss skulle bli dålig återstår att se.

Till det hon saknar på den nya hemorten hör ett större utbud hundvänliga etablissemang.

–Det är få lokala restauranger och kaféer dit jag kan ta med mig Topi. I Helsingfors är hundar däremot välkom-

na med in även på de mer högklassiga ställena.

Butikerna och tjänsterna längs Kungsgatan har blivit bekanta, liksom den nya hemortens övriga serviceformer, bland annat hälsovården.

–Vi har varit förbluffade över hur bra vård man får på den lokala hälsostationen och hur vänligt bemött man blir. Ekenäs har även i övrigt en väldigt trevlig atmosfär. Människor är vänliga och man hälsar på varandra. Det känns fint, säger Raija Oranen.

Bli stamkund – få bonus och delta i utlottning

Det lönar sig att registrera sig som stamkund i Ekenäs Centrumförenings nya bonussystem för stamkunder.

Genom att uppge ditt stamkunds-status då du handlar hos de företag som gått med i Centrumförenings stamkundssystem samlar du bonus på ett elektroniskt konto.

Då du handlat för 500 euro belönas du med en förmånskupong på 5 euro som kan användas hos alla medverkande medlemsföretag.

Som registrerad stamkund har du också möjlighet att ta del av unika erbjudanden och förmåner. Du väljer själv vilka typer av erbjudanden som intresserar.

– Tanken med bonussystemet är att locka folk till att handla mer i Centrumförenings medlemsföretag men samtidigt också belöna dem som redan gör det, säger Centrumförenings ordförande **Pia Stenroos**.

Registreringen som stamkund sker via Ekenäs Centrumförenings webbplats, ekenascentrum.fi.

Webbplatsen kan också nås genom QR-koden ovan.

Den som registrerar sig som ny stamkund innan den 13 december deltar i en utlottning av två 50-euros förmånskuponger som är användbara i alla stamkundsföretag..

Ekenäs Centrumförening
Tammisaaren Ydinkeskustayhdistys

Just nu ingår dessa företag i Centrumförenings stamkundssystem:

Tällä hetkellä nämä yritykset kuuluvat Tammisaaren Ydinkeskustayhdistyksen kanta-asiakasjärjestelmään:

Café Schjerfbeck	Rådhusorget Raatihuoneentori
Clean Kalle	Rådhusorget Raatihuoneentori
Eklås	Stationsvägen 4 Asematie 4
EKM	Drottninggatan 13 Kuningattarenkatu 13
Floating Spa	Kungsgatan 8 Kuninkaankatu 8
Kontoristen	Gröndalundsgatan 7 Viherlehdonkatu 7
Lavendel Services	Gustav Wasas gata 12 Kustaa Vaasan katu 12
Lema	Kungsgatan 14 Kuninkaankatu 14
Bromans	Kungsgatan 8 Kuninkaankatu 8
Melles Hälsoshop	Kungsgatan 11 Kuninkaankatu 11
Toppen	Kungsgatan 9 Kuninkaankatu 9
Wild Shoe	Kungsgatan 14 Kuninkaankatu 14

Ryhdy kanta-asiakkaaksi – saat bonuksen ja osallistut arvontaan

Nyt kannattaa rekisteröityä kanta-asiakkaaksi Tammisaaren Ydinkeskustayhdistyksen uuteen kanta-asiakkaiden bonusjärjestelmään.

Ilmoittamalla kanta-asiakkuutesi asioi-
dessasi yrityksissä, jotka ovat liittyneet
Ydinkeskustayhdistyksen kanta-asiakas-
järjestelmään, keräät bonuksia sähköiselle
tilille.

Kun käytät 500 euroa, sinut palkitaan
5 euron kupongilla, jonka voit käyttää
kaikissa jäsenyrityksissä.

Rekisteröityneenä kanta-asiakkaana
voit myös hyödyntää ainutlaatuisia tarjo-

uksia ja etuja. Valitset itse, mitkä tarjouk-
set kiinnostavat sinua.

– Bonusjärjestelmän ideana on houkutel-
la ihmisiä tekemään enemmän ostok-
sia Ydinkeskustayhdistyksen jäsenyrityk-
sissä, mutta samalla palkita niitä, jotka jo
tekevät niin, sanoo Ydinkeskustayhdis-
tyksen puheenjohtaja **Pia Stenroos**.

Kanta-asiakkaaksi ilmoittautuminen
tapahtuu Tammisaaren Ydinkeskusta-
yhdistyksen verkkosivujen kautta; ekenascentrum.fi.

Sivustolle pääsee myös yllä olevalla
QR-koodilla.

Kaikki, jotka rekisteröityvät uudeksi
kanta-asiakkaaksi ennen 13. joulukuuta,
osallistuvat arvontaan, jossa voi voittaa
kaksi 50 euron arvokuponkia jotka ovat
voimassa kanta-asiakasliikkeissä.

Julstämning i Katarinas trädgård

I samband med julgatans öppning lördagen den 23 november kan man titta in i Katarinas trädgård som i julig stämning tar emot sina första besökare.

Den juldekorerade trädgården kommer att fungera som samlingsplats för evenemangets barnprogram. Man kan låta sig fotograferas eller få en pratstund med julgubben, meta, åka shetlandspionny och kärra, eventuellt klappa några andra smådjur.

– Om renoveringen går som planerat kommer det också att erbjudas julgröt och glögg inomhus, säger företagaren **Anne Ingman**.

Hon tog nyligen över fastigheten som finns vid Kungsgatan 4 och som kommer att fungera som nytt komplement till Café Schjerfbeck som hon driver vid torget.

I fortsättningen kommer Katarinas trädgård att hålla öppet som ett beställningskafé. Inomhusutrymmena tillsammans med terrassen och den ingärdade gården gör det möjligt att ordna sammankomster och småskaliga evenemang av olika slag: möten, familjefester, konserter, kulturell verksamhet för både stora och små. Fastigheten kommer även att fungera som bas för de tidsresor för barn som Anne vid sidan av kaféverksamheten och olika temaguidningar också jobbar med.

Namnet Katarinas trädgård kommer från att Katarina Jagellonica, som senare blev Sveriges drottning, bodde vägg i vägg med fastigheten under sin vistelse i Ekenäs 1562.

Joulutunnelmaa Katariinan puutarhassa

Joulukadun avajaisten yhteydessä lauantaina 23. marraskuuta Katariinan puutarha toivottaa ensimmäiset kävijänsä tervetulleeksi.

Jouluksi koristellussa puutarhassa on tarjolla erilaista lastenohjelmaa. Voit ottaa valokuvan tai jutustella joulupukin kanssa, osallistua ongintaan, ratsastaa Shetlanninponilla tai kulkea hevosen vetämässä vaunussa ja mahdollisesti silittää muitakin eläimiä.

– Kunhan remontti sujuu suunnitelmien mukaisesti, sisätiloissa on tarjolla myös joulupuuroa ja glögiä, kertoo yrittäjä **Anne Ingman**.

Hän sai hiljattain haltuunsa Kuninkaankatu 4:n kiinteistön, joka toimii uutena lisänä Café Schjerfbeckille, jota hän pyörittää torilla.

Tulevaisuudessa Katariinan puutarha on avoinna tilauskahvilana. Sisätilat yhdessä terrassin ja aidatun sisäpihan kanssa mahdollistavat erilaisten kokoontumisten ja pienimuotoisten tapahtumien järjestämisen: kokouksia, perhejuhlia, konsertteja ja kulttuuritoimintaa kaiken ikäisille. Kiinteistö toimii myös tukikohtana lasten aikamatkailutoiminnalle, jota Anne järjestää kahvilatoiminnan ja erilaisten teemakierrosten ohella.

Nimi Katariinan puutarha tulee siitä, että Katarina Jagellonica, josta tuli myöhemmin Ruotsin kuningatar, asui kiinteistön naapurissa vieraillessaan Tammissaareissa vuonna 1562.

0449760082 (englanniksi)
Email: joewek2006@yahoo.com.ph
Facebook: @RodilladoSiivousOy

Tel./sms -0452060699
(finska/svenska/suomeksi/ruotsiksi/)
Email: rodilladosiivous.info@gmail.com

**Yritykset/toimisto
/tehdastoimitilat**
Företag / kontor / fabrikslokaler

Liiketilat / marketit
Affärsfastigheter / marketar

Klinikat / vastaanotot
Kliniker / mottagningar

Kiinteistöt
Fastigheter (Trappstädning)

Koulut
Skolor

Kesäasunnnot
Sommarstugor

Hotellit
Hotell

Kotisiivoukset
Hemstädningar

Ikkunapesut
Fönstertvätt

Ravintolat / kahvilat
Restauranger / caféer

**Ennen juhlia /
juhlien jälkeen**
Före och / eller efter festen

Myös puutarhatyöt
Även Trädgårdsarbeten

www.rodilladosiivous.com

Om du inte behöver våra tjänster just idag, så spara denna info för kommande behov!
Mikäli ei tarvitse palveluamme tänään, säilytä tämä kunnes tarve tulee eteen!

MINNEN

Den mest uppskattade gåvan
Köp ett presentkort till jul

FOTOGRAF
KJELL SVENSKBERG

Torngatan 4, 10600 Ekenäs
040 5078126 kjell@kjellsvensberg.com
www.kjellsvensberg.com

EKENÄS 1. APOTEK TAMMISAAREN 1. APTEEKKI

VÄLKOMMEN TILL EKENÄS 1. APOTEK!

Apoteket befinner sig i nya utrymmen vid S-market och Alko.

TERVETULOA TAMMISAAREN 1. APTEEKKIIN!

Apteekki sijaitsee uusissa tiloissa S-marketin ja Alkon yhteydessä.

Järnväggsgatan 5, Ekenäs
Rautatienkatu 5, Tammisaari

Tel. / Puh. 019 241 1441
ekenas1apotek@apteekit.net

VI BETJÄNAR • PALVELEMME Mån-fre / ma-pe 9-19 • lör / la 9-16 • sön / su 10-14

JULSTUGA JOULUTUPA

30.11–22.12

Bastugatan 5 Saunakatu, Ekenäs Tammisaari • 050 556 1665 • www.cafegamlastan.fi

Högklassig tandvård på Oral Ekenäs!

Boka tiden/varaa aika
oral.fi/ekenas
eller/tai 010 400 3400

**Oral Tandläkare
Ekenäs**
Ystadsgatan 3
010 400 3850

Samtalspris till 010-telefonnummer: lna/msa

VÅRA EXPERTER STÅR TILL DIN TJÄNST

Vi på Mehiläinen erbjuder dig omfattande service, och du hittar mångsidiga allmän- och specialistläkartjänster samt laboratorie-tjänster enkelt under samma tak, även på lördagar. Hör dig för om vårt hälsoavtal med egen läkare och hälsovårdare. Välkommen!

**Boka din tid mehilainen.fi eller
tel. 010 414 00** (lna/msa)

MEHILÄINEN EKENÄS
Stationsvägen 6

**Röntgen och
magnetunder-
sökningar
från 2025**

Hos oss hittar du:

- Kosttillskott
- Ekologiska livsmedel
- Ekologisk kosmetik
- Glutenfritt
- Ruskovillas produkter mm.

Meiltä löydät:

- Ravintolisiä
- Luomu elintarvikkeita
- Luomu kosmetiikka
- Gluteenitonta
- Ruskovillan tekstiilit

Melles
HÄLS SHOP

Vi säljer även
Presentkort

Meiltä myös
Lahjakortteja

www.melleshalsoshop.fi

Hos oss
Meillä

Andulationsmassage
Andulaatiohieronta

22€ / 30 min

Avslappning & Smärtlindring
Kivunlievitys & rentoutuminen

Kungsgatan 11, Ekenäs

NYA APOTEKET I EKENÄS
TAMMISAAREN UUSI APTEEKKI

Stationsvägen 6, 10600 Ekenäs
Asematie 6, 10600 Tammisaari
Tel./Puh. 019 241 2426

Öppet: må-fre 8.30–18, lö 9–14, sö stängt
Auki: ma-pe 8.30–18, la 9–14, su suljettu

Märk även att som registrerad Nyckelkund
samlar du bonus på dina köp hos oss.

www.ekenasapotek.fi

AURATHERM*
VVV LVI

INSTALLATION * ASENNUS
FÖRSÄLJNING * MYYNTI

Hej!

Visste du att det finns en vänlig och pålitlig
samarbetspartner här i Raseborg och Hangö? Låt
oss presentera oss själva – vi är Adato! Sedan 2012
har vi betjänat våra kunder med kärlek och
omsorg.

Våra tjänster inkluderar:

Personlig assistans (nu även med servicesedel)
Privat hemtjänst
Följeslagarservice

Vi ser fram emot att vara din samarbetspartner i
Raseborg och Hangö. Kontakta oss idag och se
hur vi på Adato kan vara till din hjälp!

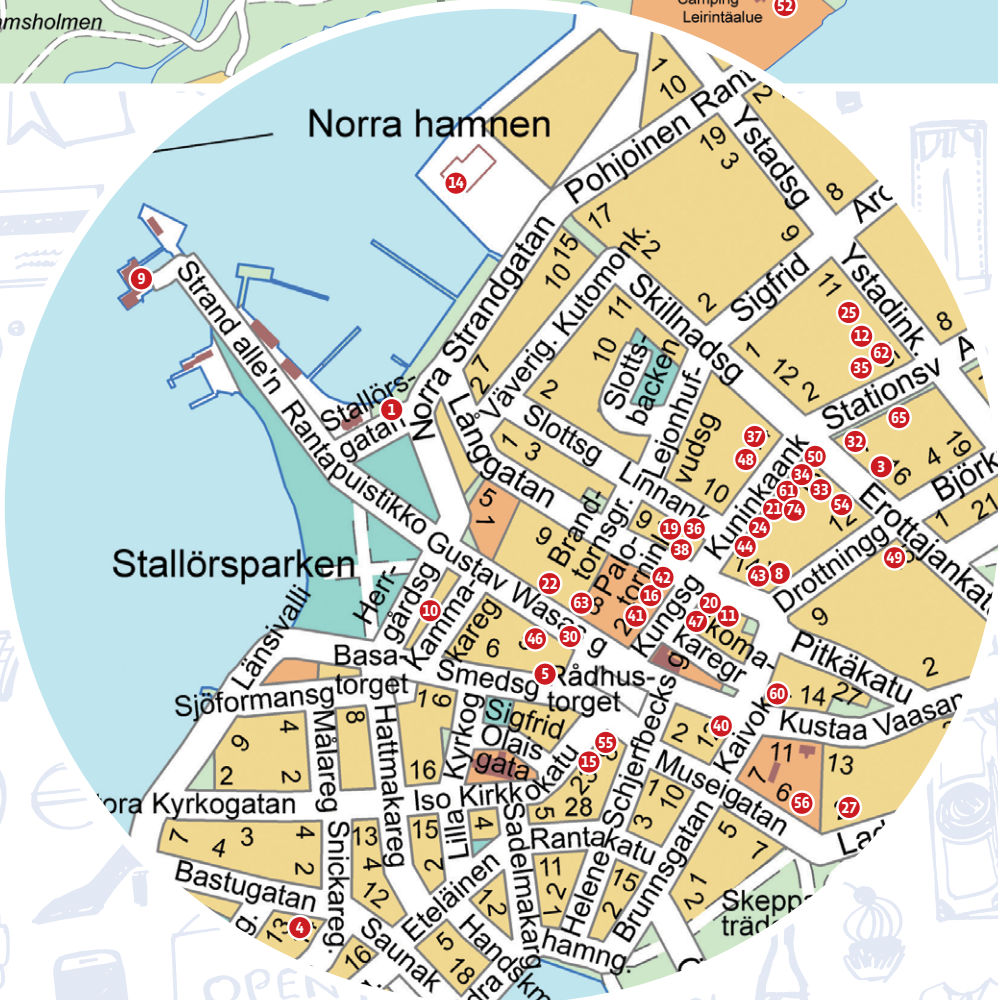
Kontakt: 040-5377652

Puhumme myös suomea!

Adress: Kungsgatan 5, 10600 Ekenäs. Öppet vardagar 08:00 - 15:45

elämäsi
ADATO

Centrumföreningens medlemsföretag Ydinkeskustayhdistyksen jäsenyhdistykset

Café & Restauranger • Kahvilat & Ravintolat

- 1 Albatros Restaurant • Ravintola Backers baker
- * 3 Bar & Restaurant Santa Fé
- 4 Café Gamla stan
- * 5 Café Schjerfbeck
- * 8 Ekta bryggeri & gastropub
- 9 Knipan
- 10 Motel Marine
- * 11 Nya Wi-box Café & Konditori • Bakery & Kitchen
- * 12 Piazza Lunchrestaurang • Lounasravintola
- * 6 Rastachef
- * 13 Restaurant Centro
- * 14 Restaurant GH Fyren
- 61 Ribs
- 15 YLP!

Hälsa & Värmående • Terveys & Hyvinvointi

- * 17 Ecoberry
- * 18 Ekenäs första apotek • Tammisaaren 1. apteekki
- * 16 Fagerbeauty
- * 19 Floating Spa
- 20 Frisör Monika
- 21 Hälsohänder
- 32 Instrumentarium
- 22 Laiska Ebba
- * Lifestyle Holistica
- * 23 Livsstilskällan
- * 24 Melles Hälsohögskola
- * 16 Naturalife
- 25 Nya Apoteket • Tammisaaren Uusi apteekki
- 39 Psykolog Alexandra Lindholm, Fokusäl
- * 26 Raseborgs Fysioterapi • Raaseporin Fysioterapia
- * 27 RK-Fysio
- 72 Sund Helsinki
- * 28 Trainium Ab Oy
- 29 Knipnäs, hyvän olon keskus
- * 7 Älva Hair & Art

Mode, Inredning & Tjänster Muoti, Sisustus & Palvelut

- * 30 AaBee/Fotofabriken
- * 31 Blomsteraffär • Kukkakauppa Romantica
- * 33 Blomsterhörnan Kukkakauppa
- * 34 Canny
- 35 Eklås Ab/Tammilukko Oy
- 73 Fotograf Kjell Svensberg

- * 36 Mancave /Studio Hennas
- * 37 Lema Moda
- * 38 M Broman
- * 40 Petra Geust Textil inredning
- 41 Sagoland
- * 42 Soft
- * 43 Popana
- * 44 Toppen
- 45 Tekno-Test
- * 46 Tre rum+kök
- 47 Vitrine Studio
- * 48 Wild Shoe

Kontor, Hobby & Hantverk Konttori, Harrastukset & Käsityöt

- * 49 EKM Service
- * 50 Euronics Ekenäs/Tammisaari
- * 51 Kontoristen
- * 44 Toppen

Kultur & Turism • Kulttuuri & Matkailu

- 52 Ekcamp Oy, Tammisaari Ekenäs Camping
- 53 Hotel Seafront Hotelli
- 54 Kulturhuset Karelia Kulttuuritalo
- 56 Raseborgs Museum • Raaseporin Museo
- 74 Studio Lördag

Andra Specialaffärer • Muut Erikoisliikkeet

- * 55 Clean Kalle
- 57 Ekenäs Däckmarket/Rengasmarket Tammisaari
- 58 Ekenäs Trävaruhus/Tammisaaren Puutavaratalo
- 59 Ekenäs VVS
- * 60 Lavendel Pesula – Tvätteri

Övriga Företag • Muut Yritykset

- 62 Ekenäs Sparbank/Tammisaaren Säästöpankki
- 63 Hinaus Raasepori
- 64 Lokaltapiola/Lähitapiola
- 65 OP Andelsbanken Raseborg/Osuuspankki Raasepori
- 66 Raseborgs Energi Ab/Raaseporin Energia Oy
- 67 Rodillado Siivous Oy
- 68 Seka
- * 69 S-Market Ekenäs
- 70 TomTori
- 71 West-Drivers

* Här kan du handla med Centrumföreningens presentkort

** Här kan du både handla med och köpa Centrumföreningens presentkort

* Täällä voit ostaa lahjakortilla

** Täällä voit ostaa lahjakortilla ja ostaa lahjakortin

#köpiekenäs • UNIKT SORTIMENT OCH PERSONLIG BETJÄNING #ostatammisaaresta • AINUTLAATUINEN VALIKOIMA JA YSTÄVÄLLINEN PALVELU

Vi förbehåller oss rätten till ändringar • Pidätämme oikeuden muutoksiin

Julgatans Öppning Joulukadun Avajaiset

23.11 Från kl 10
Klo 10 alk.

2024

kl.10 Julparad längs Kungsgatan, start från Eke-Center.

Upptredanden i Skvären:

kl.10.15 Julgatan öppnas och Granen tänds.
kl.10.25 Lucia kandidaterna presenteras.
kl.10.35 Raseborgs Musikinstitut.
kl.10.50 Humor & Skoj med Sixten Lundberg.
kl.11.00 Popband från Lärkkulla.
kl.11.35 Raseborgs Musikinstitut.
kl.11.50 Humor & Skoj med Sixten Lundberg.
kl.12.15 Ekenäs Ungdomskör.

Katarinas trädgård: (Kungsgatan 4)

kl.10.30-12 Ponny-kärråkning.
kl.10.30-14 Mete för barnen.
kl.10.30-14 Kom och träffa Julgubben.
kl.10-14 Korv- & Hotdogförsäljning, Santa Fé.

kl.13-13.40 Kulturhuset Karelia firar
Veckan för barnets rättigheter.
Thomas och Tryggve av Teater Taimine
- En berättelse om vänskap.
Biljetter via netticket.fi.

Vi förbehåller oss rätten till ändringar.

klo 10 Joulukulkue Kuninkaankadulla Eke-Centeristä.

Esityksiä Puistikossa:

klo 10.15 Joulukatu avataan ja Kuusi sytytetään.
klo 10.25 Luciaehdokkaat.
klo 10.35 Raseborgin Musiikki-instituutti.
klo 10.50 Huumoria ja Hauskanpitoa, Sixten Lundberg.
klo 11.00 Lärkkullan Popyhtye.
klo 11.35 Raseborgin Musiikki-instituutti.
klo 11.50 Huumoria ja Hauskanpitoa, Sixten Lundberg.
klo 12.15 Tammisaaren Nuorisokuoro.

Katariinan puutarha: (Kuninkaankatu 4)

klo 10.30-12 Ponivaunuajelut.
klo 10.30-14 Kalastusta lapsille.
klo 10.30-14 Tule tapaamaan Joulupukkia.
klo 10-14 Makkara- ja Hodari-myynti, Santa Fé.

klo 13-13.40 Karelian kulttuuritalo juhlistaa
Lasten oikeuksien viikkoa.
Teatteri Taiminen Thomas ja Tryggve
- Tarina ystävydestä.
Liput netticket.fi:n kautta.

Pidätämme oikeuden muutoksiin.

Ekenäs Centrumförening
Tammisaaren
Ydinkeskustayhdistys

www.ekenascentrum.fi

RASEBORG
RAASEPORI